

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostili. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni »Doberdoba«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni »Slovenija« pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zasluženi Evropi.

Polnina plačana v gotovini
Abta postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 197 (12.229)

Trst, petek, 6. septembra 1945

OSREDNJA KNJIZNICA
S. VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER

7096 AA

60100200

Globalna zaščita in KD ⁽²⁾

BORIS RACE

Slovinci, ki bivajo v občinah, ki jih vsebuje tabela A, bi imeli po o-smutku KD pravico uporabljati svoj jezik v odnosih s krajevnimi admi-nistrativnimi in sodnimi oblastmi in prejeti tudi odgovor v tem jeziku bo-disi ustno, neposredno ali pa s po-sredovanjem tolmača bodisi pismeno, pri čemer je italijanskemu jeziku priložen prevod v slovenskem jeziku.

Razsodbe, odredbe, odloki krajev-nih, sodnih in upravnih oblasti in ki zadevajo neposredno državljane slo-venske manjšine, naj bi bili oprem-ljeni s prevodom v slovenski jezik. Na zahtevo prizadetega (Slovenca) v kazenskih postopkih na krajev-nih sodiščih in pred policijskimi o-blastmi zaslišijo v njegovem jeziku. Prav tako je v takem primeru po-leg v italijanskem napisan tudi za-pisan v slovenskem jeziku. V obči-nah oz. v delih občin pod tabelo B Slovinci lahko uporabljajo ustno in pismeno svoj jezik na sejah občin-skih in rajonskih svetov in na se-jah konzorcijev, če tako posamezni svetil odločijo. Lahko tudi zahteva-jo, da so njihovi posegi vpisani v zapisnik tudi v slovenskem jeziku. V krajih, ki spadajo v to skupino, lah-ko občine uporabljajo tudi slovenski jezik v občinskih napisih, na praporih, na pisemskem poairju in v vseh jav-na pisemskem papirju in v vseh jav-toponomastiko in prometne znake.

Za zadovoljevanje zahtev oz. pra-vic, ki so bile našete, bi po pred-logu KD bilo doseženo z najetjem prevajalcev-tolmačev, ki bi jih na-leto notranje ministrstvo največ za-jelo leto in bi bili dodeljeni raznim uradom dežele Furlanije - Julijske krajine. Njihovo razdelitev bi napra-vil prefekt na podlagi »ugotovljenih potrebe«.

Spremembo seznama tabele A se pravi, »napredovanje« iz anonimno-sti v tabelo A je mogoč z dekretom predsednika republike na predlog predstavnika ministrskega sveta. Za-htevo obravnava še prej vladni ko-misar, ki si oskrbi mnenje občinske-ga in deželnega sveta. Postopek mo-ra sprožiti najmanj 25% volivcev v občinah z zahtevo, da občinski svet obravnava to vprašanje. Za napre-do-vanje iz tabele A v tabelo B velja enak postopek, le da mora za tak sklep glasovati absolutna večina ob-činskih svetovalcev.

Poleg načelnih ugovorov, in tu gre v prvi vrsti za vprašanje o enakih narodnostnih pravicah za Slovence v Furlaniji - Julijski krajini, kar je po-drobno razčlenjeno v raznih zakonskih osnutkih in memorandumih in jih tu ni potreba navajati, se ob branju zakonskega osnutka KD vsiljujejo ne-katera vprašanja. Na podlagi česa, po kakšnih kriterijih sta bili sestav-ljeni tabeli A in B. Ali ne bi z enako upravičenostjo, ki je navdihovala se-stavjalce osnutka KD, vključili tudi 21 občin videmske pokrajine? Ar-gumentov je za tak zaključek mnogo in gre od pretežno slovenskega značaja določenih območij do nastopa fašizma, do nasilne spremembe narodnostne slike in do novih naselitev po prvi svetovni vojni.

Drugo vprašanje se tiče posebnega postopka za vključitev v tabelo A in za »napredovanje« iz tabele A v ta-belo B. Že pogoji za začetek postopka so tako zahtevni (najmanj 25% volil-nih upravičencev ga lahko sproži), da je že vnaprej gotovo, da se v ta-belah ne more nič spremeniti. Ni mo-goče pričakovati, da bo občan (ne samo slovenske narodnosti) v videm-ski pokrajini s svojim podpisom za-hteval sklicanje občinskega sveta, ki naj bi sklepal o tem, da se njego-va občina vključi v seznam A, če pa je bila še včeraj s strani predstavi-telov vladajočih strank (o tem bo marsikaj vedela sama KD) podobna zahteva označena kot protidržavno

NADALJEVANJE NA 3. STRANI

Visoka raven razprave na ministrski konferenci nevrščenih v

V ospredju zadolženost držav v razvoju in borba proti rasizmu v Južni Afriki

LUANDA — Splošna značilnost včerajšnje razprave na ministrski konferenci nevrščenih je bila tako kot prvi dan odločno poudarjena pod-pora izjemnim ciljem in načelom po-litike nevrščenosti. Zunanji ministri Zimbabveja, Nepala, Šri Lanke, E-gipta, Bangladeša in Konga so po-udarili, da je glavna naloga nevr-ščenih utrditi enotnost in določiti te-meljne opredelitve in akcije za delo-vanje gibanja v prihodnje.

Vsi govorniki so tudi poudarili, da so se mednarodni odnosi od vrha v New Delhiju do danes poslabšali. Strinjali so se z ocenami, ki jih vse-buje predlog sklepne deklaracije, da se zaostruje gospodarski položaj pred-vsem v državah v razvoju. Dolgovi teh držav, je bilo slišati v razpravi, niso samo gospodarski, ampak tudi politični problem.

Prvi govornik v nadaljevanju sploš-ne razprave zimbabvejski zunanji minister Mangwendi je ocenil, da so se mednarodni odnosi od vrha v Delhiju do danes poslabšali in da je bilo v tem času več kršitev listi-ne OZN, ki ureja odnose med na-rodni. V tej zvezi je obsodil vmeša-vanje v afganistanu in kampučiji, obsodil pa je tudi tiste države, ki

vztrajno zavračajo sprejetje ukrepov proti rasističnemu režimu v Pretoriji. Mangwendi v svojem govoru ni omenil morebitnega namena svoje države, da bo kandidirala za gosti-teljico osmega srečanja nevrščenih

Indonezijski zunanji minister Kusumatmadja je poudaril, da so proble-mi sveta danes globalni in da mo-ra biti odgovor nevrščenih na te izzive enotnost gibanja. Ustanovitelji gibanja, je dejal, so upoštevali našo enotnost in dejavnost v okviru sve-tovnih odnosov.

Egiptovski vodja diplomacije Me-

gid je dejal, da gibanje nevrščenih temelji na dialogu in splošnem so-glasju, kar je resnični izraz upanj in teženj narodov sveta in njihovega zavračanja politike vojaških blokov, uporabe sile ali groženj. To je hkrati tudi poziv k miroljubnemu sožitju med različnimi političnimi in druž-benimi ureditvami.

Bangladeški predstavnik Choudhury je poudaril, da mora gibanje nevr-ščenih ob 40-letnici ustanovitve OZN spomniti na lastna izvirna načela, med katerimi je našel zunajblokov-ski značaj gibanja, ki mu zagotavlja

aktivno in dinamično mesto v svetov-nih odnosih. Poudaril je, da je veli-ka naloga gibanja, osvoboditi svet od pritiskov velikih sil.

Dolžnost nevrščenega gibanja je, da človeštvo ubrani pred jedrsko ka-tastrofo, je poudaril zunanji minister Šri Lanke Hameed. Ko je govoril o številnih krizah, ki pretresajo svet, je namreč pozornost namenil jugu Afrike in se zavzel za vso podporo pravičnemu boju osvobodilnih gibanj na jugu Črne celine in državam pr-ve bojne črte proti rasistični napa-dalnosti. (dd)

ZDA potrdile protisatelitski test ASAT

WASHINGTON — Američani bodo še ta mesec preiz-kusili protisatelitski sistem ASAT: z reakcijskega lovca F-15 bodo izstrelili raketo proti odrabljenemu satelitu, ki kroži nizko okoli Zemlje, in ga skušali uničiti. To je napovedal glasnik zunanjega ministrstva s pripombo, da bo poskus velikega pomena tudi za raziskovalce načrta o strateški obrambni pobudi (SDI), seveda z razliko, da bodo med »vojno zvezd« ciljali v jedrske rakete. Glas-nik je dodal, da sodi ASAT v okviru prizadevanj ZDA za vzpostavitev ravnovesja med veselama, češ da ima SZ na področju satelitskega orožja prednost. Napoved

je prišla dan potem, ko je Tass javila, da se bo SZ ime-la za razrešeno pred dvema letoma sprejete obveze, s katero se je enostransko odrekla nameščanju protisa-telitskih sistemov v vesolju.

Sovjetska uradna agencija je včeraj zatrdila, da na-daljevanje jedrskih poskusov in test ASAT prav gotovo ne moreta ustvariti političnega razpoloženja, kakršno bi bilo pričakovati pred ženevskim sestankom med Rea-ganom in Gorbačovom 19. in 20. septembra. Tass je dodala, da je nastopil čas, ko mora Reaganova admi-nistracija, hočeš nočeš, ubrati pot realizma, če želi mir.

Lama predlaga, naj rajši obdavčijo premoženja in finančne rente

Klestenju socialnih izdatkov nasprotujejo sindikati in celo voditelji vladnih strank

BOJAN BREZIGAR

RIM — Predsinočnja vladna seja, na kateri je zakladni minister Gorla iznesel svoje predloge za finančni zakon za leto 1986, je včeraj vzbudila val polemik v političnih in v sindikalnih krogih. Kot je bilo pričakovati, vlada precejšnja nejevolja zaradi napovedi tako radikalnih klestenj, še zla-sti na zdravstvenem sektorju. Ta nejevolja se začena prav pri stranki, kateri pripada sam minister Gorla, to je pri Krščanski demokraciji. Včeraj se je sestalo strankino tajništvo in kaže, da je bila seja zelo razburljiva. Saj je ob koncu podtajnik Fontana celo dejal, da bi bilo treba predložitev finančnega zakona, ki ga mora vlada izročiti parlamentu do konca septembra, odložiti, da poglobijo nekatere aspekte. Predsednik KD Flaminio Piccoli pa je izjavil, da ni mogoče mi-sliti, da razpolagajo vsi državljani z zadostnimi sredstvi, da si plačujejo socialne storitve ter da je zaradi tega nesprejemljiv prehod na popolno privatizacijo teh storitev. Poleg tega je treba pa-ziti, da bi s takim krčenjem izdatkov za zdravstve-ni sektor ne privilegirali zasebnih zavarovalnic.

KD, je poudaril Piccoli, ni pripravljena zrušiti socialne strukture države.

Nezadovoljni nad predlogom Gorie so tudi repu-blikanci. V uvodniku, ki ga objavlja danes njiho-vo glasilo »La voce repubblicana« in ki ba-je od-raža mnenje tajnika Spadolinja, so navedene štiri točke, ki jih bo PRI postavila kot osnovno zahte-vo pri pogajanjih: prvič, nobenega nadaljnega privjanja davčnega vijaka in, nasprotno, rev-i-zijo količnikov davka na dohodke fizičnih oseb IRPEF. Dohodki po mnenju republikancev ne mo-rejo »brezkončno zasledovati izdatkov, sicer pa ni mogoče misliti, da bi obdavčili državne zadol-žnice, saj jih je država izdala z obljubo, da gre za neobdavčljive dohodke. Kar zadeva zdravstvo republikanci kritizirajo, da je prišlo do predhod-ne objave nekaterih predlogov, kajti gre za kočlj-i-vo vprašanje, ki ga je treba »strogo vključiti v finančni zakon«. Končno pa republikanci še opo-zarjajo na negativne posledice velikega primanj-kljaja plačilne bilance ter na dejstvo, da je stop-nja inflacije v Italiji še vedno znatno višja kot v drugih zahodnoevropskih državah.

Zelo ostro stališče o predlogih ministra Gorie pa je zavzel voditelj sindikata CGIL Luciano La-

ma, ki je včeraj govoril na deželnem zasedanju tega sindikata v Bologni. Lama je izrazil zaskr-bljenost nad vladnimi predlogi in ocenil napoved »klestenja« na področjih zdravstva, prevozov in socialnega skrbstva kot nevarnost odprave social-ne države in ne njene izpopolnitve. »Če ne bomo zelo pazili, bomo tvegali, da bo tisti, ki bo zbolel ali bo stanoval daleč od delovnega mesta plačal več, kar je v nasprotju s pravičnostjo.« Je dejal generalni tajnik CGIL, ki je tudi pojasnil, da so zaradi tega sindikati zahtevali nujno srečanje z vlado. Tu je Lama poudaril, da se sindikati zave-dajo, da država potrebuje več denarja, dodal pa je, da lahko ta sredstva prejme z obdavčenjem državnih zadolžnic in z obdavčenjem velikih pre-moženj. Nikakor pa ni mogoče tega bremena na-prtiti delavcem, kajti v letošnjem letu so se, kljub zagotovilom, davki na dohodke zvišali v večji meri kot stopnja inflacije.

Nejevolja zaradi zadnjih vladnih predlogov je torej velika in precej splošena, čeprav ne na-kazujejo vsi enakih rešitev. O predlaganih ukrepih bo torej razprava predvidoma dolga in zaenkrat še ni mogoče predvidevati, katere kompromise bo-do sprejeli, da bo finančni zakon sprejemljiv za vseh pet strank vladne večine.

S sporazumom za silo preprečili nevarnost krize na deželi F-JK

TRST — Šeststrankarska koalicija, ki podpira večino in odbor Dežele F-JK je na predsinočnjem preverjanju sklenila sporazum in tako preprečila de-želno krizo. Bistvo sporazuma je v tem, da bo novi predsednik deželnega sveta socialdemokrat. Sporazum pa verjetno še ni dokončen, saj obstajajo nasprotovanja v sami PSDI. Del stranke namreč vztraja, da mora imeti PSDI svojega odbornika.

Izmed reakcij strank na sporazum, moramo omeniti ostro stališče de-želnega tajnika KPI Viezzija, ki je obtožil večinske stranke, da se spora-zumevajo le glede na stolčke, ne upoštevajo pa številnih problemov, ki ta-rejo našo deželno stvarnost.

Ob tem je LpT izdala kratko sporočilo, v katerem pravi, da je vstop PSI v tržaški pokrajini in občinski odbor pogojen z njenim vstopom v deželni odbor.

NA 5. STRANI

Včeraj predstavitev letošnjih Kmetijskih dnevov v Boljuncu

NA 4. STRANI

Začetek pisateljskega srečanja o slovenski zgodovini in slovstvu

MARIJ ČUK

SLOVENSKA BISTRICA — S si-nočnim literarnim večerom v bistri-skem gradu se je začelo letošnje že 22. pisateljsko srečanje na šta-tembergu. Letošnje srečanje je na-menjeno razpravi o narodovi zgodo-vini in literaturi, udeležujejo pa se ga književniki iz Slovenije in zamej-stva, tako s Koroškega kot s Trža-škega. Kot govori vsebinska usmeri-tev srečanja, bodo pisatelji razmi-sljali o odnosu in bistveni zvezi med zgodovino in literaturo.

Prav literatura, umetnost besede, živi agens jezika, je v slovenski pre-teklosti (in tudi sodobnosti) odločil-no zaznamovala narodovo usodo. Izo-blikovala je narodovo zavest, bila

je trdna volja njegove samobitnosti in preživetja. Drugače povedano: je-zik kot nosilec naše kulture nam omogoča samozavedanje. Združuje in ločuje nas na področju idej, krepi našo samozavest, če se razvija zdra-vo. Navdaja pa nas s pesimizmom, če se siromaši in razkrajja. Vsekakor pa jezik in literatura opredeljujeta našo samobitnost, saj slovenska lite-ratura vnovič prevzema nacionalno funkcijo, ki jo je avantgardno giba-nje hotelo preseči.

Po literarnem večeru je bil skupin-ski odhod na grad Štatenberg, kjer je bil družabni večer z internim li-terarnim nastopanjem. Danes zjutraj pa se bo po svečanosti začela osred-nja razprava z referati in diskusija-mi. Ta bo sklenjena v soboto, ko bodo sprejeli udeleženci stališče o vsebinskem delu.

Spopadi med šiiti in Palestinci v Burž el Baražnu

BEJRUT — Kljub premirju so se tudi včeraj nadaljevali spopadi med Palestinci in šiiti gibanja Amal v palestinskem taborišču Burž el Baražne. Amalovci so včeraj s svojimi oboroženimi oddelki obkolili tudi taborišči Sabro in Šatilo.

Bolj kot ta libanonska vsakodnevna pa prebivalce zanima usoda zadnjih predlogov bivšega libanonskega predsednika Franžija, ki vztraja na konfesionalni ureditvi in porazdelitvi najvišjih organov oblasti. Predsednik republike naj bi torej še vedno bil krščanski maronit, predsednik parlamenta šiit, premier pa sunit. Glede nižjih funkcij pa kot kaže Franžije dopušča odpravo konfesionalne ureditve. Tak predlog seveda muslimani odločno zavračajo, a se obenem sprašujejo, kaj pomeni, saj je Franžije sirski zaveznik.

Med predvčerajšnjimi demonstracijami proti vojaški diktaturi Pinochetove oborožene sile ustrelile šest ranile 40 in aretirale nad 500 demokratov

SANTIAGO DE CHILE — Med tokovim protestom proti Pinochetovi diktaturi v režiji levičarskega Ljudskega demokratskega gibanja (MDP) in enotnega delavskega sindikata CNL, ki mu načeljuje demokratijski vodja rudarjev Seguel, so varnostniki ustrelili šest oseb. To so 16-letni študent Juan Edoardo Pardo, 22-letna trgovka Marisol Vera Linares, 25-letni delavec Julio Suazo, 15-letni Jose Soto, 26-letni Daniel Aranda Saavedra in Gregorio Zaval. Nadaljnjih 40 ljudi je bilo ranjenih in 350 aretiranih (v vsej državi pa so v policijske celice strpali več kot 500 demokratov).

Nasilje je izbruhnilo v siromašnih predmestnih četrtih, ko so vanje vdrli do zob oboroženi policisti in vojniki, zlasti pa zloglasni carabinieri, in uprizorili divje hajke. Ljudje so reagirali z dviganjem uličnih zagrad in metanjem kamenja pa tudi z molotkovskimi, agenti pa so odgovorili

najprej z vodnimi brizgalkami in solzivi, a nazadnje kar z avtomatskim orožjem.

Sole in tovarne so bile skoro prazne, trgovine po večini zaprte, avtobusni promet ohromljen. Demokrat-ska aliansa (desnosredinska opozicija) se protesta ni udeležila; somišljenike je le pozvala, naj pri uličnih stojnicah podpišejo »sporazum za postopni prehod k demokraciji«, ki so ga nedavno sklenile zmerne sile ob odločilni podpori kardinala Fresno.

Glavni tajnik CGIL Lama je naslovil slednjemu ter Seguelu solidarno-stno brzojavko, poslanska skupina DP pa je za sredo, 11. septembra (12. obletnica Allendejeve smrti), napovedala javna zborovanja v vseh večjih italijanskih mestih. (dg)

Na sliki: grobo nasilje Pinochetovih policijskih sil, ki se znašajo nad udeleženci predvčerajšnjih demonstracij. (Telefoto AP)

Častna legija astronautom

Francoski predsednik vlade Fabius (na sredi) je včeraj odlikoval s častno legijo 6 astronautov, med katerimi je bil tudi Francoz (drugi z desne), ki so 17. junija poleteli z vesoljskim trajektom Discovery (Telefoto AP)

Zaskrbljujoče ocene v odboru skupščine in SZDLJ Neugodni rezultati v izmenjavah s tujino SFRJ do konca avgusta

BEOGRAD — V najkrajšem roku je treba predvideti vzroke slabih rezultatov v blagovni menjavi s tujino in določiti ukrepe za pospešitev izvoza do konca leta. To je poglobitveni sklep odbora za ekonomske stike s tujino skupščine SFRJ, ki se je včeraj seznanil z neugodnimi gibanji pri uresničevanju devizne politike in trgovinske bilance v letošnjem letu.

Jugoslovanski izvoz je od januarja do konca avgusta dosegel vrednost šest milijard 516 milijonov dolarjev, kar je za 6,9 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Hkrati se je uvoz povečal za 6,5 odstotka in je bila njegova vrednost 7 milijard 656 milijonov dolarjev. Trgovinski primanjkljaj je bil v primerjavi z lanskim letom večji za 45 milijonov dolarjev.

Posebej zaskrbljujoč je porast primanjkljaja v primerjavi s konvertibilnim področjem. V minulih osmih mesecih je primanjkljaj znašal 894 milijonov dolarjev

oziroma kar za 47 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. V zadnjih dveh mesecih se je nekaj premaknilo v menjava z zahodnimi državami, tako da je bil primanjkljaj za 15 milijonov dolarjev manjši od julija in avgusta lani.

Tudi predsedstvo zvezne konference SZDLJ je včeraj razpravljalo o gospodarskih gibanjih. Ugotovili so, da izvoza ni mogoče spodbujevati s političnimi pozivi in pritiski. Namesto tega je treba s skupnimi prizadevanji ustvarjati gospodarske pogoje za to.

Resolucijo o družbenoekonomskem razvoju države ne uresničujejo in težko je verjeti, da se bo do konca leta kaj bistveno spremenilo. S to ugotovitvijo so se strinjali vsi udeleženci večerne razprave, v kateri pa je bilo slišati zelo malo predlogov, kako bi v doglednem času to neugodno stanje spremenili. (dd)

Južnoafriškimi rasistom ni uspelo s silo zadušiti upora temnopoltih

JOHANNESBURG — Južnoafriški rasistični režim se je znašel v slepi ulici, iz katere ne vidi izhoda, ali bolje rečeno: noče videti izhoda. Včerajšnje vesti iz Južnoafriške republike so bile zelo zgovorne. Policija je ubila dva mulata, belopolto prebivalstvo capetownske četrti Kraaifontein pa je z »osebno orožjem« odbilo napad kakih sto mulatov. Upor proti rasni diskriminaciji je torej zajel tudi mešance, ki so v apartheidu za stopničko višje od črncev.

Namestnik ministra za obrambo in varnost Adrian Vlok je predsinočnim zgovorno povedal, da država ne more vsem zagotoviti varnosti, da morajo državljani za to tudi sami poskrbeti. Vsakomur je lahko jasno, komu je bil namenjen ta poziv, saj so polnopravni državljani v Južni Afriki samo belci. Primer v Kraaifonteinu pa zgovorno dokazuje, da oblastem beži položaj iz rok; »samoohranbna strategija belcev« pa je do skrajnosti nevarna, saj bo še bolj razvnela strasti.

O nemoči oblasti priča tudi dogodek, ob katerem so se zgrozili celo belci. Režimska policija je zverinsko z

biči in pendreki razglašala manifestacijo temnopoltih najstnikov v Capetownu, ker so peli »prevratniško« posem z ameriškega rock koncerta za pomoč Afriki »We are the world«. Trideset najstnikov se je moralo zateči po zdravniško pomoč, številne pa je policija aretirala. Po pričevanju očividcev, med katerimi so bili številni beli poslovneži, je policija nastopala izredno surovo, mladince napadla brez razloga in se živalsko znašala tudi nad tistimi, ki so obležali na asfaltu.

Med neburskim belim prebivalstvom se je že usidral strah. Do nedavnega so živeli nekako ločeni od južnoafriške stvarnosti, z rasno diskriminacijo so se aktivno pečali le Buri. Sedaj pa se vsi zavedajo, da se nahajajo na potaplajoči se barki, da je treba Burom iz rok iztrgati apartheid, preden bo prepozno. Pretekli teden ubita dva belca zgovorno pričata, da bodo kaj kmalu črnici in mulati vrnili mlo za drago vse gorje, ki so ga pretrpeli pod jarmom bele manjšine. Dogovarjanje med rasami in etnijami je torej nuja, brez katere ne bo pomiritve v Južni Afriki.

Vrsta atentatov v Parizu

Francoski teroristi organizacije Action direct so izvedli včeraj 4 atentate na sedeže podjetij, ki poslujejo z Južno Afriko, češ da delujejo proti interesom črncev. Bomba je eksplodirala tudi na sedežu družbe Aluminium Pechiney (AP)

Pomembna okrogla miza na prazniku glasila KPI Vloga manjšin za ustvarjanje sožitja na obmejnih področjih

V sredo zvečer je bila na vsedravnem festivalu »Unità« v Ferrari osrednja razprava na temo: »Mejne dežele: iz vročih k področjem miru«. O zanimivi temi so podrobno in poglobljeno govorili poznavalci, odgovorni ljudje: za direkcijo KPI Tullio Vecchiotti, za Južne Tirolce znani časnikar dnevnika »Alto Adige« Piero Agostini in sindikalist CGIL nemškega rodu Gunter Ranch, za Zvezo komunistov Jugoslavije izvršni sekretar CK Jugoslavije Boris Muženič, za Nemce vidni socialdemokrat iz Berlina odv. Kurt Neumann in končno za našo deželo in Slovene v Italiji časnikar in občinski svetovalec KPI Stojan Spetič.

Osnovno izhodišče je bilo v povezavi med mirom, sodelovanjem in sožitjem ter ustvarjanjem sodelovanja na meji, o čemer je tudi uvodoma obsežneje govoril koordinator okrogle mize deželni tajnik KPI za Južno Tirolsko Alberto Ferranti. V zaključku je podčrtal, da se o tej temi prvič razpravlja na vsedravnem festivalu Unità, ker gre za problem, katerega pomen je prerasel regionalne okvire in zadeva celotno italijansko politiko, oziroma je sestavni del odnosov sil v Evropi in na svetu.

Težko je v kratkem poročilu obnoviti vse bogastvo misli in razpon in-

formacij že navedenih vidnih govornikov. Za vse je bilo značilno iskanje poti in prijemov, da se stvari rešijo in ustvarjajo pogoji za mir in sožitje. Tako je na primer član direkcije Vecchiotti podal zanimivo misel, da je bilo z osimskimi sporazumi mogoče vzorno urediti mejni spor med Italijo in Jugoslavijo prav zato, ker je Jugoslavija nevrščena, celo pobudnik nevrščnosti, in je Italija v takih pogojih lahko ravnala izven svoje blokovske pripadnosti. Prešle so se blokovska delitev in blokovske napetosti, kar prispeva k reševanju sporov.

Za Piera Agostinija so manjšine in mejno področje lahko pogled skozi okno na svet, lahko je okno za prto in prihajajo do izraza najslabši elementi. Bil je izredno prepričljiv

in slikovit pri orisu položaja v Južni Tirolski, kar je nato poglobil nemški sindikalni predstavnik Gunter Ranch. Orisal je razne krivde pa tudi dejstvo, da so povsem isti nacionalistični in nacistični krogi, ki se na Koroskem bore proti pravicam slovenske manjšine, pri njih pa zagovarjajo skrajne zahteve avstrijske manjšine. Očitna je medsebojna povezava italijanskih fašistov in nemških nacistov, pa čeprav so na videz največji sovražniki. Problem je torej v organiziranem in ostrem napadu na mir, spopad med napredkom in reakcijo.

O jugoslovanskih izkušnjah ustvarjanja svetovnega sožitja, nevrščene politike in pomembnosti manjšinskega vprašanja je v tekoči italijanski govoril izvršni sekretar zveznega

CK ZKJ Boris Muženič, ki je konkretnije obravnaval pet dejavnikov, ki so, in ki pospešujejo ali otežkočajo italijansko - jugoslovansko mejno sodelovanje. Gre namreč za dva različna družbena sistema, za posledice vojne, različno ekonomsko ravnanje in različne mednarodne povezave, pri vsem tem pa igrata obe manjšini, slovenska v Italiji in italijanska v Jugoslaviji, važno povezovalno vlogo, sta dejavnik osveščanja, skratka sta faktor miru, sodelovanja in sožitja.

O Berlinu in blokovski razdelitvi, pa tudi o nekaterih Brandtovih dosežkih ustvarjanja sporazumov o sodelovanju, je govoril socialdemokrat Kurt Neumann, ki je v perspektivi podrobneje orisal politiko krepitve mirovnih gibanj, vse to pa na osnovi

zaključkov helsinške konference o priznanju obstoječih meja v Evropi.

Stojan Spetič je izhajal iz izredne vrednote, ki jo za ljudi predstavlja odprta meja. Ni se seveda omejil samo na mejne prehode in nekatere neposredne gospodarske koristi, temveč je celotno tematiko razširil na izredno plodno in koristno kulturno, ideološko, politično, znanstveno in drugo sodelovanje. Skratka za ustvarjanje kulture sožitja. Za kar pa mora biti v primeru dežele Furlanije - Julijske krajine ustrezen odnos do Slovencev, mora se urediti njih globalna zakonska zaščita. Samo tako se lahko ustvari resnični pogoji za tesnejše povezave, za izkoriščanje prednosti in bogastva, ki ga nudijo in ustvarjajo manjšine in položaj na meji. Okno je lahko odprto ali zaprto, na mejnem področju se lahko ustvarijo različni odnosi. Naloga progresivnih sil družbe je, da se zavzemajo za zaščito, sodelovanje in sožitje.

Pomembna razprava torej, ki je trajala dobre tri ure in ki je zarisala nekatera osnovna načela pri reševanju mejnih vprašanj in pri tem tudi poudarila pozitivne izkušnje, težave in še zlasti izredni pomen in vlogo narodnostnih skupnosti.

BOGO SAMSA

Boris Race: »Globalna zaščita in Krščanska demokracija«

Pričakujemo zadovoljujoč zaščitni zakon

NADALJEVANJE S 1. STRANI

dejanje kot zahteva za priključitev k Jugoslaviji ali kot podpora komunizmom. Spomnimo se, s kakšnimi zvižgami, so bili pred leti zbrani pod pisi za zahtevo, da ne bi občine videmske pokrajine bile vključene v seznam.

Tudi če zanemarjamo politično plat, se sprašujemo, s kakšnimi gmotnimi in organizacijskimi sredstvi bi morali Slovenci razpolagati v Trstu, da bi zbrali več kot 52.000, v Gorici pa 8.500 podpisov, zato da bi šele zahtevali, da bi oba občinska sveta obravnavala vprašanje »napredovanja« iz tabele A v B.

Navedli smo že, da KD utemeljuje ta postopek kot sredstvo, da pride do izraza subjektivna volja občana. O resnični subjektivni volji je mogoče govoriti tam, kjer se zavest oblikuje brez kakršnegakoli pritiska. Tudi če danes vidnega, izzivajočega pritiska ni, je v zavesti ljudi še živ. Že dejstvo, da nam KD, ki pravi da je proti naši asimilaciji, ponuja omejene pravice, razumemo kot zgovoren dokaz, da smo nezaželeni. Do podobnega zaključka nas dovede trditev, ki so jo prvi izrekli nacionalisti in jo je KD povsem osvojila, ki pravi, da Slovenci s svojimi zahtevami spravljamo v nevarnost sožitje, ki se je v zadnjih desetletjih ustvarilo pri nas. Ob takem opozorilu nam, naj se zavoljo ljubelega miru vdamo, ni nobene odločne obsodbe tistih, ki s svojimi grožnjami dejansko pozivajo na rušenje sožitja, ki se je pri nas ustvarilo, to lahko rečemo, v veliki meri na naš račun.

Če k temu prištejemo široko nacionalistično kampanjo proti nam in proglašajo nekatere naše temeljne zahteve za nelojalnost do države, pripisujejo nam namene, da hočemo nadvladati nad italijanskim delom prebivalstva, da hočemo monopolizirati javne službe, kar terjamo »pravilno zastopstvo«, kot to določa posebni statut londonskega memoranduma. Če torej združimo težnjo, da se nam prizna čim manj pravic z vsakovrstnimi napadi na našo skupnost, si lažje predstavljamo, kakšnim pritiskom smo Slovenci izpostavljeni in kolikšni meri vplivajo ti pritiski na mnoge pripadnike naše skupnosti, ko gre za javno opredelitev o narodni pripadnosti.

Tudi v zvezi s sestavo tabele B se sprašujemo po kriterijih, ki so bili uporabljeni pri tem in ali nima nobenega vpliva dejstvo, da je bilo pred prvo vojno v Benetiji in Reziji več kot 35.000 Slovencev, da so bile v Kanalski dolini do konca prve svetovne vojne slovenske ali dvojezične šole. Po tem osnutku ne bi smela biti uradno javno napisana ali na sejah izvoljenih organov izrečena slovenska beseda v Gorici, čeprav je po zadnjem avstrijskem štetju bilo tam 34% Slovencev, v tržaški občini 26%, v celotni spodnji tržaški okolici 48%, od tega v Barkovljah 77, na Greti 46, v Kolonji 53, v Lonjerju 94, v Rojanu 65, v Rocolu 38, pri Sv. Magdalenii Spodnji 76 in Zgornji 50, v Škedenju 41, v Škorklji 39 in na Vrđeli 58 odstotkov slovenskega prebivalstva.

Ne da bi pristali na obseg pravic glede rabe slovenskega jezika, ki jih predlaga KD, je povsem nezadost-

na formulacija, da ima Slovenec pravico dobiti pismeni ali ustni odgovor v slovenskem jeziku. To naj bi bila torej le pravica in ne dolžnost javnih uradov in sodišč. Formulacija tega odstavka je poleg tega verjetno še dvoumna, ker bi se dalo razumeti, da mora Slovenec napisati svojo vlogo v italijanskini, ki je original in da lahko doda slovenski prevod. Prav tako ni dovolj jasno povedano, ali imajo občine iz tabele B le v svojem delokrogu pravico uporabljati slovenski jezik na javnih napisih, na uradnih papirjih. Ali obvezuje izraz »vsji javni napisi« tudi pokrajine, dežele in državo?

Kot je formulirano v osnutku KD, bi moral Slovenec na območju po tabeli A vsakokrat izrecno zahtevati, da lahko uporablja svoj jezik v javnih uradih in na sodiščih. Lahko si predstavljamo, ali bolje, se spominjamo v zvezi z izvajanjem posebnega statuta na Tržaškem, do kakšne za-

nica tržaškega poštnega upravitelja o naslovih »napisanih v tujem jeziku« (slovenščina je torej tuj jezik), ki prepoveduje poštnim uslužbencem prejemati in raznašati pošiljke s takim naslovom. Še bolj osupljivo je mnenje poštnega ministra Gave, ki zagovarja upravnikovo dejanje s sklicevanjem na posebni statut.

Po takih izkušnjah vidimo, da sta predlagani obseg in formulacija pravic slovenskega jezika naučinkovitejši način, da se slovenski jezik na več ali manj neupadljiv način, izloči iz javnosti.

Poslanec Coloni pravi, da se KD ne strinja s tistimi predlogi, ki »predvidevajo privilegije v javnih službah kot je recimo rezerviranje določenega števila mest za kandidate slovenskega jezika, ali priznavanje dodatnih točk na splošnih natečajih tistim kandidatom, ki poznajo slovenski jezik« in dodaja, da »smo mnenja, da bomo javne urade opremili za potrebe

tiranja, »se po petih letih (kolikor traja osnovna šola) na obstoječih italijanskih šolah lahko ustanovijo tečaji (pouk) s slovenskim učnim jezikom«.

Tako rešitev KD zagovarja z »nepremostljivimi didaktičnimi težavami«, ki bi nastale, če bi takoj uvedli pouk s slovenskim učnim jezikom. Vsekakor je rešitev, ki jo predlaga KD, svojevrstna in čudna ter diametralno nasprotna praksi na narodnostno mešanih območjih drugod. Namesto da bi se spoznavanje materinega jezika pričelo v otroških vrtcih in nadaljevalo v osnovni šoli, se po tem predlogu pričanja pouk v materinem jeziku šele v srednji šoli, potem ko so se otroci v otroškem vrtcu soočali le z dialektom in so imeli v osnovni šoli materin jezik le kot predmet, kar jih ne more usposobiti, da bi v srednji šoli uspevali s slovenskim učnim jezikom. Dvomimo, da so tako rešitev narekovala le »nepremostljive didaktične težave«.

V Gorici naj bi se ustanovil deželni »zavod za vzgojno raziskovanje, eksperimentiranje in usposabljanje v šolah s slovenskim učnim jezikom«. Zakonski osnutek KD določa tudi dopolnilo v šolski upravi z ustanovitvijo mesta namestnika šolskega skrbnika v Trstu in Gorici ter posebnega urada pri videmskem šolskem skrbniku.

Poleg očitne nenaklonjenosti Slovencev videmske pokrajine ni v predlogu KD nobenega odziva na zahtevo Slovencev, da bi z ustanovitvijo deželne šolskega sveta za slovenske in v okviru okrajnih in pokrajinskih šolskih izvoljenih organov uživali minimalno avtonomijo. Slovenski starši, učni in neučni šolsko osebje in dijaki so že trikrat kompaktno bojkotalirali volitve v omenjena dva sveta, a KD gre mimo tega utemeljenega protesta in ga nikjer ne omenja, kot da bi na tem področju vladalo splošno nezadovoljstvo. Za tako omalovaževanje naših zahtev smo resnično užaljeni in ogorčeni.

Zakonski osnutek KD se zaključuje s členom, ki lajša ponovno pridobitev slovenskih imen in priimkov v »fašističnem obdobju«, kar nas ne more zadovoljiti, ker so številni matični uradi zapisovali (in še zapisujejo) imena v italijanski obliki, slovenske priimke pa brez značilnih znakov.

Omenili smo že, da se osnutek KD nanaša le na jezikovno in šolsko področje, ki sta resnično temeljnega pomena za zaščito manjšin, toda sta neučinkoviti, če se hkrati ne rešuje vprašanja na drugih področjih, kot je gospodarski razvoj manjšine, kultura, znanstvena, založniška in rekreacijsko športna dejavnost, vprašanje obvezne prisotnosti v izvoljenih organih, priznanje uporabe narodnih simbolov, ustanovitev organa, ki zagotavlja izvajanje zakona in kazenske sankcije za sovražno dejavnost proti manjšini. O teh problemih je poslanec Coloni pisal v že omenjenem članku aprila lani in priznal, da bi se osnutku moglo dodati vprašanje podpore kulturni dejavnosti, pooblastiti deželo, da rešuje nekatere vprašanja ter kako omogočiti vpliv na uporabo teritorija. Tudi ta dodatek je premalo, ker mora globalni zakon zaobjeti vsa danes še nerešena vprašanja.

Zakonski osnutek KD je preveč po-

manjšine«. Kako naj izgleda ta »oprema«, nam pojasnjuje osnutek KD, ko govori o prevajalcih-tolmačih.

Že uvedba službe tolmačev izzveni kot nekaj, ki je namenjeno tujcem in ne avtohtonim prebivalcem. Njihova koncentracija in najetje za največ eno leto (ki se sicer lahko obnavlja) izzveni kot nekaj začasnega, kot nekaj, kar ne bo čez nekaj časa več potrebno.

Pouk vseh stopenj in vrst v slovenskem jeziku je predviden za kraje po tabeli A. Da se diskriminacija Slovencev v videmski pokrajini omili, daje zakonski osnutek KD možnost staršem »krajev, ki niso v tabeli A«, da zahtevajo naj vzgojni program otroških vrtcev »sebebuje tudi obravnavo običajev, navad, tradicij in kulture krajevnih skupnosti... ki se podaja v slovenski krajevni govorici«. Za osnovne šole lahko starši zahtevajo, da »se poučuje slovenščina v okviru izvajanja organskega programa didaktičnega eksperimentiranja«. V tistih srednjih šolah z italijanskim učnim jezikom, ki so v območju eksperimen-

Predsednik SKGZ Boris Race

drege običajno pride, ker v tistem uradu ne zna nihče slovensko; čemur sledi prepričevanje, naj bo vendar uviden in govori italijansko, ker se bo stvar hitreje rešila, ali naj čaka, naj pride iz drugega urada uslužbenec, ki zna slovensko, ali tolmač. Take situacije se običajno končajo tako, da se slovenski občan vda, ali da je sam sebi tolmač, ker ni časa, da bi čakal.

Na splošno je torej besedilo, ki določa (omejene) pravice, pomanjkljivo. Kar lahko izrablja predvsem tisti, ki bi hotel te pravice še bolj zožiti. S tem v zvezi je poučno dogajanje okrog popisnih pol za popis prebivalstva 1971. leta. Najprej smo morali voditi bitko za slovenski izvod popisne pole, ki je raznašalci praviloma niso prinesli s seboj, potem je šlo za to, ali imamo pravico izpolniti slovensko polo v slovenskem jeziku. Vsi pristojni uradi so zanikali veljavnost slovenske popisne pole s trditvami, da je slovenska popisna pola pripomoček, oziroma »fac-simile«.

Prav tako poučna je letošnja okrož-

manjkljiv - kakor je pomanjkljiva tudi pričujoča kritika njegove vsebine — da bi mogel služiti za osnovo predlogu vlade, ki je v pripravi, ker je bil sestavljen s preveč očitnim namenom, da zadovolji tisti del italijanskega prebivalstva, ki Slovincem ni naklonjen. Pogosti javni nastopi vidnih predstavnikov KD so eno samo prepričevanje teh nenaklonjenih krogov, da je osnutek KD bistveno drugačen od drugih osnutkov in da se zato nimajo česa bati. Skrb za slovensko manjšino, ki bi morala biti poglavito gibal v tej akciji je bila tako potisnjena v ozadje in zadobila drugačen pomen.

Na ofenzivo, ki jo je sprožila KD, zato da bi uveljavila svoja stališča do problemov naše manjšine, niso vsi predlagatelji drugih osnutkov reagirali, kot bi bilo pričakovati. Niso niti podprli svojih osnutkov niti niso dali primerne odgovora na izjave demokrščanskih voditeljev češ, da so drugi osnutki nesprijemljivi in da se je pri sestavi vladnega osnutka treba izogniti kompromisom med vsemi vloženimi osnutki, kar pomeni isto kot izločitev vseh ostalih osnutkov. Mislimo, da je taka diskvalifikacija žaljiva za vse avtorje drugih osnutkov. Vztrajanje v molku ne bi bilo dobro znamenje za pogajanja v vladni sferi in potem v parlamentu, zato pričakujemo, da bo v sedanji odločilni fazi drugače.

Pričakujemo, da se bodo tisti, ki bodo odločilno vplivali na vsebino zakona, zgledovali po plemenitih mislih, ki jih je o manjšinah in jezikovnih skupinah v Italiji izrekel predsednik republike Cossiga ob svojem nastopu, jih razširil ob poznejšem srečanju s predstavniki deželnih odborov in svetov in se pred dobrima dvema tednoma ponovno vrnil k temu vprašanju, kar kaže, da je nemalo zaskrbljeni nad velikim zaostankom v reševanju manjšinskih vprašanj v Italiji. Na veliki šmaren se je v Auronu, kjer je bil na počitnicah, pogovarjal s časnikarji in jim med drugim dejal: »Te manjšine imajo pravico, da se čutijo, da so doma. Veliko bi pogrešili, če mi ne bi storili vsega, da se počutijo doma. Prvi naši koraki so bili težavni, ker smo močno narodna država, zasnovana na enonacionalnosti. Dejstvo, da so nekateri govorili drug jezik, je marsikoga motilo. V začetku se nam je zdelo to nekaj tujega, ker smo bili vzgojeni na francoski način in istovetimo narod z državo.« Ko je navedel nekaj primerov jezikovne svobode v evropskih državah je še dodal: »Potrebno je veliko medsebojno spoštovanje, ki v odnosu do manjšine ne more biti omejeno samo na en del večine«.

Mislimo, da je to najbolj primeren odgovor goriškemu županu Scaranu, ki je pred senatno komisijo dejal »da ne bi mogla goriška skupnost, ki je 90% italijanska, nikoli sprejeti uvedbo dvojezičnosti, tudi drseče (striscian-te), v goriški občini, ne da bi imelo to dejstvo težkih posledic na odnosu med prebivalci in na politična ravnanja«.

Poziv predsednika republike je jasen, jasno je tudi diametralno nasprotno izvajanje, ki prav zaradi tega, ker je nasprotno, ne bi smelo biti zmagovito.

BORIS RACE

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

92.

»Vi ostanete doma pri meni. Oče in dedek naj sama odideta v gozd. Potem stopite k materi in ji povejte vse.«

Takrat sta ga Jožef in Ivan že klicala. Bil je v zadregi. Kako naj jima pojasni, da ne gre z njima. Pa se je spomnila Katica in je rekla očetu:

»Peter ostanete pri meni... prosila sem jih.«

Ni bilo nič čudnega in grdo bi bilo, če ji ne bi ustregel. Odšla sta sama.

Peter je sedel in premišljeval, ničesar več ni imel vprašati Katico. Sicer pa tudi ni dolgo ostala zunaj. Kmalu je vstala in odšla, najprej menda k materi, kakor je sklepal Peter, kmalu nato pa se je preselila v sobo k mami.

Peter je še vedno sedel in premišljeval.

Katica je zapela pri mami in hkrati prebirala strune na kitari. Peter je prisluhnil: bila je nova pesem, ki je še ni slišal. Alj ni bila tista, o kateri mu je Katica pred nedavnim pripovedovala in mu obljubila, da mu jo bo zapela?

Poslušal je in v njem se je zganilo. To ni bil glas, s katerim je pela Katica ob zimskih večerih, bil je s katerim drug. Prihajal je k njemu kakor spomin iz davčnih let, iz prelepe mladosti, iz časov, ki se nikdar več ne vrnejo, iz tistih časov, ko sedijo otroci vse zimске dni ob veliki kmečki peči in si šepetaje pripovedu-

jejo najbolj čudovite pravljice. In srca jim trepetajo, ker zanje vse to ni pravljica, temveč resnično življenje. Nemogočosti pravljic pri njih ni, pravljica je nekaj tako resničnega, kakor najtrše življenje samo. In nekaj takega je razodevala ta pesem, pesem o otroku, ki sreča pastirja na paši in mu pove, da sta si v rodu, da mu je pastir ujec. Pastir se čudi, češ kako bi bilo mogoče, ko ima eno samo sestro, ki je prav ta dan pri poroki in nosi bel poročni venec. Zvečer žene pastir domov, otrok gre z njim, pastir v hlev, otrok v sobo. V sobi so gostje, ki svatujejo. Otrok stopi mednje in želj vsem dober večer razen svoji materi. Tedaj povprašajo otroka, katera je njegova mati. In tedaj se razodene veliko, doslej skrito življenje, življenje, ki je hodilo svoja pota in povzročilo toliko zlega; ta nevesta je mati, ki je rodila več otrok in jih zavrgla, izpostavila; dva sta umrla, samo ta, ki stoji pred njim, se je rešil.

To je pesem o revnem zapuščenem otroku, ki ga je mati zavrgla, nežna in lepa, pesem pravljicnih nemogočosti, na katere pa nihče ne more misliti in si ne bo nikdar rekel: Kaj bi me ganilo, ko pa je izmišljeno.

A tudi Katičin glas je podoben pravljici. Kakor je pela ob zimskih večerih, je bilo nekaj vsakdanjega v primeri s tem, kar je pela zdaj. Peter se je čedalje bolj vznemirjal. Nekaj čudnega ga je obhajalo in ni se mogel več sprostiti te presunjenosti.

Vstal je, kakor bi hotel pobegniti.

Tedaj pa je tudi pesem že zamrla, samo odmev neizrazne lepote mu je še ostal v duši. Nj se ozrl skoz okno, da bi jo videl, krenil je na vrt, stopil na pot, ki drži s tega otoka, nehoti in nevede, kakor bi se hotel umakniti kam, kakor bi hotel pobegniti.

Šel je po poti, prešel tisti ozki prehod med jarki, kjer odhajajo ti ljudje v svet in kjer se vračajo, šel po visokem nasipu, ki brani kmečka polja pred poplavi, šel je, da ga je že zakril gozd pred Kostrčevo hišo; in pri vsem tem ni mislil nič določenega.

Šele tam, kjer se odpre pogled na vas, se je ustavil, kakor bi se nečesa domislil. Ustavil se je, kot bi se hotel razgledati; videl je na eni strani kipeče njive, črne, mastne brazde, ki so čakale, da jih kmetje spet preorjejo, mlade setve, ki se že češejo v pomladanskem soncu, zlasti kar je padel prvi pomladanski dež; za temi njivami je vas. Na drugo stran je eden tistih rokavov Mure, ki imajo še pravo širino struge, ki so pa že podobni podolgovatemu jezeru, kjer raste ob bregu trstje in šerje, sredi pa je sinja voda, nad katero plavajo široki zeleni listi, ki poleti tako lepo belo cveto. Divje race ribarijo na oni strani te vode, med trstjem, a črne kokoške plavajo po sredi struge. Od nekega je priletel galeb in plaval vdiljen nad vodo, dokler se ni odtrgal in se vrnil k Muri.

Peter je stal in se šele zdaj spomnil, da se mora vrniti, da še ni opravil svoje naloge. To mora! Šele tedaj pride njegov čas, šele tedaj lahko stopi h Katici in ji poreče :Zbogom, Katica.

Takrat je zagledal Marto, ki je prihajala po isti poti z otoka, od koder je sam prišel. Bila je praznično oblečena, v lepo, nekoliko pisano obleko; stopala je hitro, kakor bi se ji močno mudilo.

Ko ga je zagledala in spoznala, je obstala. Pa samo za trenutek, takoj nato je stopila dalje. Najbrž si je že izmislila, da bi ga premotila. Saj je bila prepričana, da ničesar ne ve.

V četrtek, 12. septembra, začetek bogate prireditve v Boljuncu

Kmetijski dnevi za rast našega kmetijstva

Poudariti vlogo kmetijstva, prikazati njegovo današnje stanje in možnosti razvoja ter spodbujati kmetovalce in kmetijstvo v tržaški pokrajini — to so poglaviti cilji, ki so si jih že od vsega začetka zadali organizatorji Kmetijskih dnevov, poudariti, ki bo letos že petič na sporedu v Boljuncu. Letošnjo prireditev, ki bo stekla v četrtek, 12. septembra in se nadaljevala vse do ponedeljka, 16. septembra, so včeraj

Spored letošnjih Kmetijskih dnevov

ČETRTEK, 12. SEPTEMBRA
17.00: odprtje sejma.
20.30: predstave, igre in zabave. Domača kuhinja.
PETEK, 13. SEPTEMBRA
11.00: uradno odprtje Kmetijskih dnevov ob prisotnosti deželnih in krajevnih oblasti z okroglo mizo na temo: »Kmetijstvo in teritorij«. Uvodni referent prof. Mario Pestanburga z ekonomske fakultete tržaške univerze. Okrogli mizi bo predsedoval predsednik KGS Miloš Budin.
20.00: predavanje: »Vpliv fitofarmaceutskih pripravkov na okolje in prehrano«. Predaval bo prof. Jože Maček z biotehniške fakultete iz Ljubljane.

SOBOTA, 14. SEPTEMBRA
10.00: razdoba brejih junic.
16.00: ocenjevanje grozdja.
18.00: Koncert godbe na pihala iz Ricmanj.
20.00: okrogla miza na temo: »Odnos med kmetijstvom in lovstvom«. Uvodni referat bo imel inž. Ernesto Avanzo, podpredsednik tržaškega odseka Federacacia. Predsedoval bo predsednik Pokrajinskega lovskega odbora Bruno Cesanelli.

NEDELJA, 15. SEPTEMBRA
10.00: okrogla miza na temo »Biološke metode gojenja vinske trte«, ki jo prireja Združenje za biodinamično kmetijstvo.
14.00: ocenjevanje živine.
18.00: nagrajevanja in kulturni program.

PONEDELJEK, 16. SEPTEMBRA
Dopoldne: obisk učencev raznih šol.
20.00: predavanje: »Vino teran tehnološki sistemi vinifikacije in analitične lastnosti. Predaval bo prof. Alessandro Sensidoni z agronomske fakultete v Vidmu.

Vsak dan bodo odprte številne razstave (kmetijskih pripomočkov, fitofarmaceutskih pripravkov, perutnine, koz, ovac, medu in čebelarstvih pripomočkov sadja, zelenjave, grozdja, vina, cvetja, strokovnih publikacij, nagačene divjadi, kraškega mleka, kraškega sira, prašičev, gob; odprta pa bo tudi etnografska razstava.

predstavili v tržaškem časnikarskem krožku.

Predsednik pripravljalnega odbora Kmetijskih dnevov, odbornik občine Dolina Boris Mihalič je v svojem uvodnem posegu uokviril Kmetijske dneve v sklop širših prizadevanj za rast in razvoj kmetijstva v tržaški pokrajini. Omenil je, da v letošnji izvedbi sicer ne bo bistvenih novosti, prireditev pa s svojo celo vrsto pobud, razstav, predavanj in okroglih miz in s prodajnimi operacijami vsekakor ne bo zaostajala za dosedanjimi. Ob koncu se je v imenu organizatorjev (dolinske, tržaške, miljske, devinsko-nabrežinske, zgornje in repenabske občine) zahvalil pokrovitelju deželi Furlaniji - Julijski krajini, Kraški gorski skupnosti, tržaški pokrajini in trgovinski zbornici ter bančnim zavodom za denarne prispevke.

Odbornik tržaške občine Lucio Vattovani je predvsem poudaril, da je za razvoj kmetijstva na Tržaškem v prvi vrsti potreben impulz političnih sil s posegi na deželni in krajevni ravni, na poznejše vprašanje tajnika Kmečke zveze Edija Bukavca pa je tudi priznal, da bi morala tržaška občina več storiti za tukajšnje kmetijstvo, saj doslej nima niti urada, ki naj bi sledil temu področju. Odbornik miljske občine Claudio Mutton je orisal teme, o katerih bo

govor na letošnjih Kmetijskih dnevih. Med vsemi seveda izstopa okrogla miza o odnosu med kmetijstvom in teritorijem, ki je za našo pokrajino kar se da aktualna. Nadalje bo govor o vplivu fitofarmaceutskih pripravkov na okolje in prehrano, o teranu in o odnosu med kmetijstvom in lovstvom.

Odbornica zgornje občine Tamara Blažina pa je v imenu odsotnega podžupana Borisa Štreklja razčlenila številne razstave, ki bodo obogatile prireditev v Boljuncu. Novost letoš-

nega razstavnega dela bo staja s kozami in ovci, medtem ko bo velikega pomena spet razstava goveje živine, ki jo prireajo ob sodelovanju pokrajinskega združenja rejcev.

Na predstavitvi 5. kmetijskih dnevov so organizatorji predstavili obsežno publikacijo s povzetki strokovnih srečanj na lanskim Kmetijskih dnevih. Dvojezična publikacija predstavlja vsekakor pomembno gradivo za vse, ki se pri nas bavijo s kmetijstvom.

Predstavitve Kmetijskih dnevov. Od leve: Vattovani, Mihalič, Mutton in Blažina

V okviru seminarja za slovenske šolnike

Vzgojiteljice včeraj na obisku v koprskem otroškem vrtcu

Vzgojiteljice slovenskih otroških vrtcev tržaške pokrajine, ki so s poslušanjem predavanja o plesni vzgoji predšolskih otrok in s svojim aktivnim sodelovanjem pri tej zanimivi tematiki začele v sredo v Trstu letošnji seminar za slovenske šolnike tržaške pokrajine, so bile včeraj na obisku v otroškem vrtcu v Kopru.

Šlo je za vzgojiteljice iz tako imenovane A skupine, ki so z včerajšnjo hospitacijo zaključile ta del seminarja in ki jih je bilo v Kopru skupno okrog 30. Preostalih 30 vzgojiteljic bo na hospitaciji v koprskem vrtcu danes, v petek, medtem ko bodo jutri sledile v Trstu predavanju na temo plesne vzgoje pri predšolskih otrocih, ki ga je že v sredo imela za prvo skupino profesorica Breda Kroflič iz Ljubljane.

Delo v koprskem vrtcu — Smedela se je začelo ob 8.30 ter je trajalo tja do 13.30. Praktični prikaz dela z otroki in vzorni nastop je tržaškim vzgojiteljicam prikazala vzgojiteljica koprškega vrtca Tatjana Umer, otroci pa so pod njenim vodstvom pripravili ples na morski motiv, seveda po svoji domišljiji in razpoloženju. Gostje iz Trsta so bile nad prikazanim plesom, predvsem pa nad načinom

plesnega izražanja otrok navdušene, saj so lahko same ugotovile, koliko izraznih možnosti je skritih v vsakem otroku in kako jih le-ta lahko tudi primerno prikaže in izrazi, če je tudi dobro stimuliran.

V prvem delu programa so torej tržaške vzgojiteljice bolj gledale in poslušale predavanje o plesni vzgoji, v drugem delu hospitacije pa so imele možnost, da tudi same preizkusijo ta način vzgoje predšolskih otrok, ki ga s pridom uporabljajo v vrtcih v matični domovini že dolga leta.

Koprski vrtec — Smedela je za to priložnost obiskal tudi predstavnik dopisne Delavske univerze iz Ljubljane »Potnik«, ki je pokazal tržaškim vzgojiteljicam bogato literaturo s tega področja, pa tudi kasete, ki lahko dobro služijo pri plesni vzgoji otrok.

Tržaške vzgojiteljice so bile ob koncu obiska v Kopru navdušene tako nad predavanjem, kot tudi nad tem, kar so jim otroci in njihove vzgojiteljice prikazali. Zadovoljne pa so bile predvsem, da so lahko tudi same sodelovale pri praktičnih vajah, ki jim bodo pri njihovem bodočem delu še kako služile.

N. L.

Sporazum med miljsko občinsko upravo in delavci

Na sindikalni skupščini so delavci miljske občine proučili sporazum med sindikalnimi zastopniki in občinskim odborom. Delavci so dogovor sprejeli in tako zaključili stavkovno gibanje.

V posebnem komuniqueju enotne sindikalne federacije CGIL, UIL in CISL je rečeno, da se sporazum in s tem odprta pogajanja tičejo izključno vprašanja kako naj se pogodba uveljavlja ter odnosov med sindikati in občinsko upravo. Prav zato skupščina delavcev odklanja vsakršno instrumentalizacijo stavk in to, da se daje stavkam pomen, ki ga v resnici niso imele. Skratka, sindikalna skupščina zavrača podkrovanje, ki bi želela prikazovati spor in stavko kot širši političen maneuver.

Skupščina nadalje naglašja, da sta sporazum in pogajanja ustalila nove odnose med delavci in občinsko upravo. Pričetek širših pogajanj in pa odprta stališča občinske uprave sta bistvena rezultata, ki odpirata nove možnosti za boljše sodelovanje med miljsko občinsko upravo in njenimi uslužbenci.

Problem asfaltirane ploščadi na Trgu Stare mitnice

Občinski svetovalec KPI Fausto Monfalcon je poslal tržaškemu županu in odboru vprašanje, v katerem obravnava problem velike asfaltirane ploščadi, ki je ostala na Trgu Stare mitnice, potem ko so podrli ostanke nekdanjega avtobusnega postajališča.

Monfalcon poudarja, da gre res za omejeno površino, vendar je prav ta površina dragocena, saj se nahaja v središču »shopping centra«, ki je nastal v zadnjih letih.

Komunistični svetovalec sprašuje župana in odbor, če so pomislili, kaj s to ploščadjo narediti. Monfalcon daje tudi nekaj predlogov. Sprašuje se, če ne bi bilo dobro ponovno odpreti bencinske črpalke, ki je tam bila. Nadalje opozarja, da morajo avtobusi, ki prihajajo iz Ul. Carducci, zaradi ostrega ovinka odpraviti dokaj komplicirane manevre. Nadaje pravi Monfalcon, da bi lahko razmislili o tem, da bi ploščad spremenili v zeleno površino, saj se nahaja v močno zazidanem predelu, po tem bi lahko pustili nekaj prostora za parkirišča. Vsekakor, zaključuje svetovalec KPI, mora Tržaška občina najti skupen jezik s tamkajšnjim rajonskim svetom in nato rešiti problem ploščadi.

Šolske knjige za slovenske dijake niso pretirano drage

V Tržaški knjigarni imajo v teh dneh polne roke dela s prodajo učbenikov

Novo šolsko leto že trka na vrata in spet zastavlja učencem, dijakom in njihovim staršem kopico vprašanj, ki so tipična za zadnje dni pred začetkom pouka. Eno od teh je gotovo nakup novih šolskih knjig in učbenikov, ki ima za naše šolarje in njihove starše že spet dve plati: ena je povsem gospodarskega značaja, saj predstavlja nakup učbenikov za staše nemajhno denarno breme, druga pa se ponovno nanaša na težave z učbeniki in šolskimi knjigami za slovenske šole, kar traja že vse preveč let.

Začnimo pri zadnjem vprašanju. Slovenski šolarji tudi letos ne bodo imeli na razpolago vseh predvidenih učbenikov in šolskih knjig. Nekateri, kot na primer Geometrija in Algebra za višje srednje šole, ki jih je bila iz-

šla še ZVU, sta že mnogo let razprodani. Prav tako je razprodano Slovensko berilo za 1., 2. in 3. razred nižjih srednjih šol. V tej zvezi gre povedati, da bo kmalu izšla Antologija, ki jo je pripravila prof. Nada Pertotova, kar bo za našo šolo gotovo velika pridobitev. Nadalje je razprodana Ilesčeva Regionalna geografija in Obča geografija ter Pretnarjeva Anorganska kemija I. in II.

Ob tem je treba omeniti težave za uporabo učbenikov iz Slovenije, ki so se pojavile po prehodu na usmerjeno izobraževanje v matični domovini. Novi učbeniki ne odgovarjajo več programom slovenskih šol v Italiji, stari učbeniki pa so počasi pošli. Tudi dve »novosti« (»Žive besede« in Kranjčeva »Šola za čarovnike«) za kateri sta se

odločili šola Levstik, oz. šola Kosovel, sta že razprodani.

Cene učbenikov so še vedno ob začetku septembra nemalo žulile starše. To vprašanje se tudi letos za starše slovenskih šolarjev zastavlja nekoliko drugače in v omiljeni obliki kot za italijanske starše.

Cene italijanskih učbenikov so se v povprečju res dvignile za 10 do 15 odstotkov, po drugi strani pa so se zaradi ugodnejšega tečaja dinarja za 30 do 40 odstotkov pocenile knjige iz Slovenije. Starši dijakov nižjih in višjih srednjih šol tako ne bodo potrošili bistveno več za šolske knjige kot so potrošili lani, medtem ko bodo osnovnošolci še vnaprej prejimali šolske knjige brezplačno.

Med starši jo bodo najhuje »skupile« tisti, katerih otroci bodo obiskovali prve razrede nižjih in višjih srednjih šol, pri čemer pa velja omeniti, da bodo njihovi otroci nekaj letošnjih učbenikov uporabljali še naslednja leta. V Tržaški knjigarni smo se pozanimali za cene knjig za prve razrede na nekaterih naših nižjih in višjih srednjih šolah.

Dijak, ki bo obiskoval 1. razred šole Kosovel na Opčinah bo moral za vse predvidene knjige odšteti 138.800 lir, dijak, ki bo obiskoval 1. razred šole Sv. Ciril in Metod pri Sv. Ivanu (angleška sekcija) pa 143.200 lir (v skupno ceno je prištet tudi italijanski slovar — 25.000 lir).

V 1. razredu znanstvenega liceja bo dijak, ki bo obiskoval nemško sekcijo, potrošil za knjige 176 tisoč lir; za knjige 1. razreda trgovskega tehnič-

nega zavoda bo treba odšteti 131.500 lir, za knjige poklicnega zavoda (oddelek monterjev RTV) pa 151 tisoč lir. Dijake 1. razreda učiteljskega bodo stale vse predvidene knjige 210 tisoč lir, pri čemer pa je treba upoštevati da stanejo atlas, slovensko-angleški in angleško-slovenski ter italijanski slovar kar 78 tisoč lir).

So knjige za slovenske srednješolce drage?

Ne, če jih primerjamo z učbeniki italijanskih šol.

Dijak, ki bo obiskoval 1. razred italijanske nižje srednje šole Addobbati bo moral odšteti za vse učne knjige 223 tisoč lir, dijaka 1. A razreda italijanskega liceja Galilei pa 257.700 lir.

pismo uredništvu

Kako je z »upravo slovenskih šolskih knjig«?

Obračam se na Vaše cenjeno uredništvo zaradi problema, ki ni zgolj oseben, ampak zadeva širšo javnost, v prvi vrsti naše dijake oziroma njihove starše. Dotaknila bi se namreč rada delovanja »uprave slovenskih šolskih knjig«, ki se nahaja na NSS J. Ribič pri Sv. Jakobu. Že v prejšnjih letih sem slišala razne pritožbe na račun tega urada; v teh dneh pa sem se lahko sama prepričala o tem.

Pred dvema dnevo, sem se napotila tja z namenom, da kupim nekaj knjig. Urad posluša od 8.30 do 12.30. Tja sem prišla ob 12.20, ker sem zaposlena in drugače ne morem. Pred mano je bilo precej strank in zato sem potrpežljivo čakala. Ob 12.30 pa nam je žal gospod, ki je tam zaposlen, dejal, da je on z delom zaključil ter nam »prijazno« svetoval, naj se vrnemo naslednjega dne. Nič ni zaleglo, da sva jaz ter neka druga gospa (italijanske narodnosti), ki je bila tam že drugič in je vsakič vzela uro dopusta ter prišla iz industrijske cone, protestirali.

Zavedam se, da je v teh predšolskih dneh veliko dela, vendar se mi zdi tako početje nekorektno in neodgovorno. Te vrstice namenjam tistim organom, ki so kompetentni za delovanje tega urada:

- ali se ne bi dalo povečati osebje vsaj v tem času?
- ali se ne bi dali preurediti prostori?
- kako je mogoče, da obstajajo prodajni centri, ki ne morejo izstavit faktur in s tem povzročajo celo vrsto težav ustanovam, ki rabijo fakture zaradi javnih prispevkov?
- Mislim, da se lahko tukaj ustavim z željo, da bi se kdo mogoče ob tem vprašanju zamislil.

T. B.

Se je deželni odbor res rešil iz krize?

KLJUB SPORAZUMU NOVI PROBLEMI IN NEGODOVANJA SOCIALDEMOKRATOV

Dolga pogajalska noč, v kateri so se srečale deželne delegacije KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK, da bi rešile deželni odbor pred možno krizo se je predvčeršnjim ponoči zaključila s sporazumom. Socialdemokrati so pristali na predlog, da sprejmejo predsedstvo deželnega sveta in s tem preprečijo krizo in morebitni »razpad« sedanje koalicije.

Sporazum, ki ga je podpisal tudi deželni tajnik PSDI Dal Mas je res preprečil krizo, s katero je predsednik deželnega odbora Biasutti resno zagrozil in napovedal tudi termin (včeraj), vendar se zdi, da rešitev še ni tako dokončna. Probleme postavljajo sami socialdemokrati, saj se vsi ne strinjajo s sporazumom, ki ga je podpisal njihov deželni tajnik. Podpredsednik deželnega sveta in načelnik skupine Gognano je včeraj zjutraj jasno povedal, da ga takšna rešitev ne zadovoljuje in da PSDI more izgubiti odborništva. Pokrajinska federacija PSDI v Pordenonu je tudi osporavala sporazum, osporava mu tudi tržaška. Iz Vidma prihajajo zahteve, da morajo pristojni

organi stranke odločiti o sporazumu. Skratka, v PSDI se je odprl spor in dokaj močna fronta, ki v bistvu napada stališča tajnika. Kako se bo zadeva rešila, je torej odvisno od sestankov, ki jih bodo imela vodstva stranke.

Vespasianu je tako uspelo ohraniti odborništvo, vendar bo začasno vodil odsek za trgovino Biasutti. Prav to dejavnost pa so socialdemokrati hoteli pridružiti odborništvu za krajevne ustanove, ki so jim ga med pogajanjem ponudili. Kot vidimo, gre za zapleten položaj in za novice, o katerih je treba pisati z določeno previdnostjo, saj bo zadnja beseda šla vodstvenim organom strank.

O sporazumu se je medtem zelo ostro izrazil deželni tajnik KPI Viezzi, ki ga je označil za »žalostno trgovino«. Nadalje pravi Viezzi, so se na preverjanju dotaknili izključno vprašanja stolčkov. Posebno oster pa je do dejstva, da so stranke, ki sestavljajo odbor, dodelile socialdemokratu institucionalno funkcijo predsednika sveta in s tem pokazale, v nasprotju z Rimom, (izvolitev predsed-

nika republike - op. ur.) da ne znajo ločiti institucionalnih funkcij od vladnih. Viezzi je tudi oster do socialistov, katerim očita, da iz vse afere niso izcimili drugega rezultata od tega, da so socialdemokratom pritisnili zausnico in okrepili stališča KD.

Jasno je, da bo ozračje v deželnem svetu in tudi odboru še naprej napeto. Dejstvo je, da imajo od šestih partnerjev odborništva le štirje (KD, PSI, PRI in PLI) brez učinkovitih odborništev pa sta SSK in PSDI. Potem je tu odprto vprašanje LpT in vprašanje Furlanskega gibanja. Pa še to, vprašujemo se, koliko bodo rešitve odvisne le od deželne ravni in koliko od vsedravnih odmevov, ki jih bo zadeva vsekakor imela. Problem je tudi, kako se bodo stvari odvijale na krajevnih ravneh, saj so pomembne občine še vedno brez odbora.

● Danes, 6. septembra, začne po poletnem premoru znova delovati pravna posvetovalnica Zveze žensk Italije - UDI v Ul. del Toro 12, in sicer med 17. in 19. uro.

Jutri in v nedeljo na Kolonkovcu tradicionalni praznik solate

Letina ni najboljša, praznik pa bo kljub temu. Pri tem mislimo na letošnji pridelek solate in na tradicionalni praznik na Kolonkovcu, ki je posvečen tej dragoceni zelenjavi. Letošnje nenavadno vroče poletje ni bilo najbolj naklonjeno kolonkovskim vrtnarjem. Težave so bile že pri kaljenju, še huje pa je bilo v času presajanja, to je med avgustovsko hudo pripeko, in posledice so sedaj, ko bi morala solata narediti »glavo«, na dlani. Namesto v glavo, sili v seme, se pritožuje znani vrtnar in javni delavec Alojz Debelis, ki je tudi med glavnimi pobudniki zanimive in posrečene pobude praznika solate. Že dolgo let se ni dogajalo nekaj takega, dodaja Debelis in iz njegovih besed se da razbrati nejevoljo nad dejstvom, da letošnji rezultati še zdaleč niso poplačali vloženega truda.

Vendar, kot rečeno, vse to ni odvrnilo kolonkovskih vrtnarjev od vsakoletnega praznovanja, ki ima kot glavno in najbolj zanimivo značilnost tekmovanje v sajenju solate. Tokrat bo tekmovanje prav na Debelisovi kmetiji v Ul. Ventura 29. Tekmovalci in tekmovalke se bodo zbrali jutri, ob 16. uri na njivi in se pomerili med sabo. Pa ne samo, kdo bo hitrejši, temveč tudi kdo bo sadil bolj ravno in kdo bo sadiko najbolj

trdno zasadil v zemljo. Najboljše bodo med nedeljsko osrednjo prireditvijo na dvorišču PD Kolonkovec (Ul. Zenjan 46), ki je prireditelj praznika, nagradili. Prvi tako bodo ocenjevali najlepše razstavljene solate in nagradili njihove lastnike. Nekaj lepih primerkov bo vendarle mogoče pokazati na razstavi, neugodni letini navzlic, se pošali Debelis, za katerega pa praznik v Zenjanu ni le navadna vrtnarska šagra, temveč priložnost, da se ohrani in razvija narodnostni značaj tega predmestja, ki sta mu cement in asfalt že krepko izmzgala radovitno zemljo. Namenjen je tudi okoliškim predelom, Alturi in drugim, kjer se sicer redki Slovenci utapljajo v potujočevalnem morju. Namen praznika je zato predvsem v tem, da skuša združiti slovenski živelj tistega predela, pa tudi, da seznanja tamkajšnje italijansko javnost z vrtnarsko in narodnostno dejavnostjo na Kolonkovcu.

Letos se bodo praznika udeležili tudi vrtnarji iz Šentjakoba pri Mengešu in iz Križ pri Trziču, s katerimi so tržaški vrtnarji navezali prijateljske stike. Naj dodamo, da bo, kot se za vse takšne praznike spodobi, poskrbljeno za poln kozarec in poln krožnik ter za razvedrilo ob poskočni glasbi ansambla »Pomlad«.

Tih protest mladih komunistov pred južnoafriškim konzulatom

Mladi tržaški komunisti so včeraj s tiho protestno manifestacijo pred sedežem južnoafriškega konzulata v Trstu v Ul. Cassa di risparmio opozorili tržaško javnost na zločinsko rasistično politiko Južnoafriške republike. Glani Zveze komunistične mladine — FGCI so pred podeljenjem, v katerem ima svoja prostora konzulat postavili panoje s slikami o trpljenju južnoafriškega črnega prebivalstva in z osumljivimi podatki o dolgoletni moriji črncev.

Mimoidočim so delili letak s presunljivim naslovom: Ali veš, da je leta 1985 mogoče umreti zaradi barve svoje kože? V letaku opozarjajo Tržčane, da je v Trstu tudi konzulat Južne Afrike, častni konzul južnoafriške republike pa je znani tržaški gospodarstvenik odv. Giorgio Imeri. V letaku nablika pa je znani tržaški gospodarstvenik odv. Giorgio Imeri. V letaku nadalje piše, da je južnoafriška policija od začetka leta ubila skoraj 700 črncev, voditelj gibanja proti apartheidu Nelson Mandela pa že 20 let živi v ječi, ker ga je tamkajšnji režim obsodil na do smrti ječo.

Danes pričetek mednarodnega srečanja okulistov iz območja Alpe-Jadran

Danes in jutri bo v hotelu Savoia Excelsior deveto mednarodno oftalmološko srečanje Alpe Adria. Med pobudniki tega srečanja je tudi priznani slovenski okulist prof. Franc Mahnič, ki dela v okulistični kliniki glavne tržaške bolnice. Prvo neuradno srečanje okulistov, kakor nam je prof. Mahnič povedal, je bilo v Trstu leta 1976. V zdravniških krogih je srečanje doživelo precejšnje zanimanje. Tako so sestavili odbor, ki si je prevzel nalogo, da bo vsako leto prirejal podobna srečanja. Oftalmološki kongres je bil največkrat v Trstu, dvakrat v Jugoslaviji in enkrat v Avstriji. Zanimanje se je iz leta v leto večalo in na kongrese so začeli prihajati strokovnjaki iz drugih italijanskih pokrajin ter iz Hrvaške, Srbije in Nemčije. Sedanji organizacijski odbor sestavljajo primarij tržaške okulistične klinike prof. Roberto Guerra (predsednik), prof. Rosario Brancato (častni predsednik), primarij okulističnega oddelka iz Tržiča prof. Severino Stagni (glavni tajnik) ter še profesorji Ravalico, Bradaschia, Vita in Mahnič.

Na letošnjem kongresu bodo razpravljali o zelo aktualni temi, in sicer o »Modernih smernicah v kirurgiji katarakte in njihovih komplikacijah«. Kot nam je pojasnil prof. Mahnič, se zatemnitev očesne leče najpo-

gosteje pojavlja pri starejših osebah. Prirojena in mladostna katarakta sta zelo redki. Obstajata tudi post-traumatična katarakta in kot posledica terapij, jatrogena katarakta. Potek bolezni je individualen: do popolne zatemnitve očesne leče pride lahko po nekaj mesecih ali pa celo po desetih letih. Zdravniki ima dve možnosti kirurških posegov: odstraniti očesno zrklo ali pa, po najnovejših metodah, nadomestiti zatemnjeno zrklo z umetnim. Odločitev za prvi ali drugi poseg je odvisna od posameznega primera. Terapija z zdravili ima relativen učinek, zaustavlja potek bolezni, a ne prepreči kirurškega posega. Zanimivo je, da katarakte ne povzročata branje ob neprimerni luči ali predolgo gledanje televizije, je le degenerativni fenomen.

Na dvodnevem kongresu bodo strokovnjaki iz Italije, Jugoslavije, Avstrije in Nemčije predstavili kar 50 referatov, katerim bo sledila razprava. Iz Jugoslavije bodo predavali primariji in sodelavci največjih okulističnih centrov: profesorja Laktić in Čupak iz Zagreba, prof. Gligo z Reke, profesorji Djaković, Ilić, Cvetković iz Beograda in drugi.

Pogovor s prof. Mahničem se ni omejil samo na kongres. Glede delovanja tržaške okulistične klinike je na primer izjavil, da se ta ukvarja

z vso avantgardno kirurgijo očesa. Obrazložil nam je tudi, kako poteka v Trstu specializacija v okulistiki. Specialistična šola, ki je na univerzitetnem nivoju, traja štiri leta. Na leto se vpiše od 40 do 50 študentov, toda samo prvih pet, ki uspešno zaključijo sprejemni izpit, lahko obiskuje šolo. Poleg rednega pouka imajo tudi prakso v kliniki. Žal pa so za zaposlitev težave tudi na tem področju.

Fausta Sisti

Z novim šolskim letom knjižarne odprte tudi ob ponedeljkih

Z začetkom novega šolskega leta je Združenje trgovcev na drobno sprejelo sklep, da so lahko papirnice in knjižarne normalno odprte tudi ob ponedeljkih. Sklep velja za zadnje tri tedne v septembru in prvi teden v oktobru. Poleg tega pa bodo lahko knjižarne in papirnice odprte čez celo šolsko leto že od 7.30 dalje.

S tem naj bi dijakom in študentom omogočili lažji nakup vseh potrebnih knjig in ostalih šolskih potrebščin.

Nadzorni odbor uvedel preiskavo o gradnji stadiona

Na podlagi pritožbe Tržaškega gibanja je Nadzorni odbor nad javnimi ustanovami sklenil, da se uvede preiskava v zvezi z občinskim dovoljenjem za gradnjo novega stadiona v Trstu.

Odlok o preiskavi je razčlenjen na devet točk, predvsem pa postavlja v dvom zakonitost občinske odločitve, da se dela za izgradnjo stadiona (gre za začetno vsoto 20 milijard) dodelijo brez javnega natečaja, zahtevajo pa tudi pojasnila glede odnosa med CIET (Consorzio Imprese Edili Triestine) in Občino - Italposte.

S to odločitvijo je Nadzorni odbor potrdil stališča Tržaškega gibanja glede gradnje novega stadiona. Tržaško gibanje zato poziva občinsko upravo, da še enkrat preveri svoje odločitve in razpiše javni natečaj za izgradnjo novega stadiona.

Povozila starko na prehodu za pešce

Včeraj zvečer malo pred 19. uro je bila žrtev prometne nesreče 83-letna Santina Milani vd. Sciarelli, ki stanuje v Ulici Castagneto 11. Po prehodu za pešce je prečkala Drev. Sanzio, takrat pa je z vespo pripeljala Cinzia Carpeneti iz Ulice Montasio 5 in staro ženico zbila po tleh. V nesreči si je Milanijeva zlomila levo stegnenico in bo na ortopedskem oddelku glavne bolnišnice okrevala v 30 dneh.

Počastitev spomina bazoviških junakov in druge svečanosti pred spomeniki padlim

Danes zgodaj zjutraj pred 55 leti so na bazoviški gmajni fašistični krvniki ustrelili štiri bazoviške junake — Bidovca, Marušiča, Miloša, Valenčiča, krive, ker so ljubili svoj narod, krive, ker so se uprli načrtom črnosrajčnikov, da nas Slovence, kot narod, izbrijejo s tega sveta.

Te pomembne obletnice, predvsem pa padlih junakov, se bo Odbor za proslavo bazoviških žrtev spomnil z dvema svečanostima. Prva bo že danes ob 17. uri na tržaškem pokopališču, kjer so fašisti štiri junake, po izvršeni obsodbi, na skrivaj pokopali. Tu bo polaganje vencev; na svečanost so vabljeni tržaški Slovenci in demokratični Italijani.

V nedeljo, ob 15. uri bo na bazoviški gmajni pred spomenikom osrednja svečanost, prav tako povezana s polaganjem vencev ter priložnostni govori.

Te dni bo tudi več svečanosti, ki bodo posvečene 40. obletnici osvoboditve. Danes ob 17. uri bo v Novi Gorici odkritje spomenika borcem diverzantom Primorske in Gorenjske, delo akademskega slikarja Negovana Nemca.

Jutri ob 9.30 bo na bivšem vojaškem pokopališču v Miljah polaganje vencev pred spomenikom padlim mornarjem bojne ladje Berenice, ki so jo Nemci za represalije potopili v Miljskem zalivu.

V nedeljo ob 15. uri pa bo odkritje spominske obeležja devetnajstim talcem slovenske in italijanske narodnosti, ki so bili pripeljani iz gorških zaporov in ustreljeni 4. aprila

1945 na Poncali pri Lokvah. Na vse te svečanosti so vabljeni bivši borci in sorodniki padlih. Na vseh treh svečanostih bo prisotna delegacija tržaškega pokrajinskega vodstva V ZPI - ANPI, ki bo polagala vence.

● Rajonski svet upravnega okrožja Valmaura - Naselje sv. Sergija se bo sestel 9. septembra, ob 19.30 v dvorani novega družbenega centra v Ul. Paisiello 5/4. Na dnevnem redu ima 14 točk, povečini upravne narave.

Opozorilo Kmečke zveze vinogradnikom

Kmečka zveza opozarja vse vinogradnike, da je danes (6. t. m.) zadnji dan za prijavo zaloga vina izraženega v hektolitrih proizvedenega v letu 1984, ki so ga še imeli v kleti do polnoči, 31. avgusta 1985. Prijave morajo zainteresirani vinogradniki oddati v uradih občine, v kateri imajo klet. Kmečka zveza obvešča svoje člane, da bo omenjene prijave, za katere je potrebna davčna številka (codice fiscale), izpolnjevala do 5. septembra. Kdor te prijave, kljub temu da je primoran, ne predloži, bo podvržen globi od 100 tisoč do 1 milijona lir.

TAJNIŠTVO KMEČKE ZVEZE

Huda nesreča na obalni cesti pri Naselju San Mauro Pridržana prognoza za Videmčanko

V sredo ob 21. uri so z rešilcem Rdečega križa na nevrokirurški oddelku katarinske bolnišnice pripeljali 52-letno Eddo Contento - Perusati, ki stanuje v Vidmu v Ulici Rizzani 10. Zenska je imela pretres možganov in je bila močno poškodovana po glavi in zapestju desne roke. Ko so jo pripeljali je bila v komi 1. in 2. stopnje. Zaradi hudih poškodb so zdravniki izrekli pridržano prognozo.

Perusatijeva se je poškodovala v prometni nesreči, ki se je zgodila ob 20.20 na obalni cesti v bližini Naselja San Mauro. Kot je razvidno iz poročila, ki so ga posredovali policisti iz Tržiča, je zenska prečkala obalno cesto, takrat pa je s fiatom panda pripeljala 54-letna Maria Plazan iz Tržiča, Ulica Bologna 2 in Perusati jevo zbila po cesti.

UMRLA ŽE PRED 10 DNEVI

Samotna smrt starke

Trst je znan kot mesto, v katerem živi precej starih ljudi, na žalost pa postaja znan tudi po tem, da vedno več ostarelih meščanov umre v samotni, ne da bi se bližnji sostanovci ali znanci tega zavedeli.

Zadnji tak primer se je zgodil v sredo, ko je taksist Costantino Caforio malo pred poldnem poklical oddelke letne policije v Ulico Murat 6. Policisti so tam našli na ga-

silce, ki so odprli stanovanje 82-letne Ester Botteri vd. Mirosevič, v njem pa so v dnevi sobi našli lastnico mrtvo. Takoj so poklicali Rdeči križ in dr. Bontideanova je lahko napisala le potrdilo o smrti iz neznanih vzrokov. Po mnenju zdravnice naj bi starka umrla kakih deset dni prej.

Poskus samomora v Ulici Baiamonti

Kakšne misli so včeraj blodile po glavji 27-letnega Claudia Perosse, ki stanuje v Ulici Baiamonti 12, verjetno nihče ne ve. Prav gotovo pa niso bile vesele, saj se je popoldne malo pred 14. uro vrgel skozi okno na stopnicah med 4. in 5. nadstropjem zgradbe, v kateri stanuje.

Oddelek letne policije je poklical Perossovo sosed, ko je opazil Perosso, kako stoji na stopniščnem oknu. Ko so policisti prispele, je bil nesrečni Perossa še vedno na oknu, takoj nato pa se je s krikom vrgel na vrt zgradbe. Policisti so mu takoj začeli nuditi prvo pomoč, dokler ni prišel rešilec Rdečega križa. Perosso so prepeljali na oddelke za oživljanje v glavni bolnišnici, kjer so zdravniki ugotovili, da ima pretres možganov, poškodbe v predelu trebuha in zlomljeno desno nogo ter zapestje. Izrekli so strogo pridržano prognozo.

SLOVENSKO
STALNO
GLEDALIŠČE
V TRSTU

SEZONA 1985-1986

Anton Tomaž Linhart

Ta veseli dan ali Matiček se ženi

komedija v dveh delih (petih slikah)

DANES, 6. septembra, ob 20.30 na dvorišču Prosvečnega doma na OPČINAH
JUTRI, 7. septembra, ob 21.30 na vrtu Gospodarske zadruge v BAZOVICI

NE ZAMUDITE!

ŠZ SLOGA — PLANINSKI ODSEK

v a b i

športna in kulturna društva na tradicionalni spominski pohod

BAZOVIŠKI JUNAKI '85

ki bo v nedeljo, 8. septembra, v BAZOVICI.

Vpisovanje od 10.45 na vrtu Bazoviške zadruge. Odhod ob 11. uri.

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

vabi na

POLAGANJE VENCEV

na pokopališču danes, 6. septembra, ob 17. uri in na

PROSLAVO

pri spomeniku na bazoviški gmajni v nedeljo, 8. septembra, ob 15. uri.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

Moški pevski zbor KD Rdeča zvezda - Salež vabi dosedanje in nove pevce na redno pevsko vajo v torek, 10. septembra, ob 20.30 v društvenih prostorih.
KD Igo Gruden vabi na fantazijo avtorske pesmi, glasbe in plesa POJOČA JE NOČ — na igrišču ŠD Sokol v Nabrežini jutri, 7. septembra, ob 20.30.

Zveza slovenskih kulturnih društev organizira od 9. do 12. septembra SEMINAR - LABORATORIJ (film, animacija, risanke) od 15.30 do 19. ure v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20. Za vse informacije je na razpolago tajništvo ZSKD tel. 767303.

Zveza slovenskih kulturnih društev in Glasbena matica organizirata v petek, 20. septembra, obisk KONCERTA WASHINGTONSKE FILHARMONIJE, dirigent Mstislav Leopoldovič Rostropovič v Cankarjevem domu v Ljubljani. Odhod avtobusa od Fernetičev ob 17.30, povratek predviden ob 23. uri. Cena prevoza in vstopnic 15.000 lir. Vpisovanja sprejemata tajništvo Glasbene matice, Ul. R. Mana 29 in Zveze slovenskih kulturnih društev, Ul. sv. Frančiška 20/II.

PD Kolonkovec prireja 7. in 8. septembra TRADICIONALNI PRAZNIK SOLATE. Program: jutri, ob 16. uri na kmetiji g. Alojza Debelisa - Ul. Ventura 29 tekmovalni v hitrosti sajenja solate, ob 17. uri odprtje kioskov na dvoršču društva v Ul. ženjan 46, ob 19. uri ples z ansamblom Pomlad; v nedeljo, ob 15. uri odprtje kioskov, ob 16. uri v prostorih društva razstava in izvolitev najlepše solate, ob 19. uri ples z ansamblom Pomlad in nagajevanje.

Društvo slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine »Doberdoba« prireja 7. in 8. septembra v Zgoniku LOVSKI PRAZNIK. Jutri, ob 17. uri otvoritev praznika z nastopom lovskega pevskega zbora, ob 18. uri na šoli 1. maj 1945 otvoritev lovske razstave in likovne razstave umetnikov Marte Werk in Claudia Klariča - Clarija, ob 20. uri ples z ansamblom L. Furlan; v nedeljo, ob 9. uri pričetek balinarskega turnirja, ob 16. uri odprtje kioskov in razstave, ob 19. uri nagajevanje zmagovalcev balinarskega turnirja, ob 20. uri ples z ansamblom L. Furlan.

čestitke

Te dni sta praznovala rojstni dan DAVID in NEVA iz Ricmanj. Sreče, zdravja in zadovoljstva v življenju jima želijo vsi, ki ju imajo radi.

Danes praznuje rojstni dan SANDOR. Vse naj, naj, naj mu želijo ponedeljkarij.

Atletsko društvo Bor-Infordata čestita svojemu predsedniku k rojstvu malega

I V A N A

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 299-197.

SLOVENSKO
KULTURNO
DRUŠTVO
BARKOVLJE

V soboto, 7. septembra, ob 20.30 v dvorani SKD Barkovlje, Ul. Ceretto 12.

Diplomski koncert:

ALEKSANDRE PERTOT
violina

pri klavirju prof. Silvana Pretner.

Na sporedu Purcell, Bach, Lecclair in Bruch.

Vabljeni!

kino

Eden 15.30—22.00 »Il profumo del peccato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Fenice 17.30—22.15 »Mondo cane oggi. L'orrore continua«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

EXCELSIOR 17.30 »La casa in Hell street«. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00—22.00 »I desiderii di una donna erotica« in »Femmine scatenate«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Dvorana št. 2 16.30—33.00 »Un lupo mannaro americano a Londra«.

Dvorana št. 3 16.30—22.00 »Mondo cannibale«.

Mignon 17.00—22.15 »Il piacere«.

Grattacielo 17.45—22.15 »Cavaliere palido«. Nastopa: Clint Eastwood.

Capitol 16.30—22.00 »Il libro della giungla«.

Vittorio Veneto 16.30 »Wendee, la chiave del piacere«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.30—22.00 »Semme publiques«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Alicione 16.30—22.00 »Brainstorm - Generazione elettronica«.

razna obvestila

Mladinska skupina P. Tomažič obvešča odbor, da bo prva seja v ponedeljek, 9. septembra, ob 20.30 v Bazovici. Prva vaja pevskega zbora pa bo 23. septembra.

Kulturno-gospodarska zadruga BAN v sodelovanju z mladinskim krožkom prireja jutri, 7., v nedeljo, 8. in v ponedeljek, 9. septembra VAŠKI PRAZNIK PRI BANI na trgu pod kostanji.

Odbor za proslavo bazoviških žrtv vabi na POLAGANJE VENCEV na pokopališču danes, 6. septembra, ob 17. uri in na PROSLAVO pri spomeniku na bazoviški gmajni v nedeljo, 8. septembra, ob 15. uri.

Svet krajevne skupnosti in DPO Lokve, občinski odbor ZZB NOV Nova Gorica vabijo borce, aktiviste in sorodnike na odkritje spominskega obeležja 19 talcem, slovenske in italijanske narodnosti, ki so bili pripeljani iz goriških zaporov in ustreljeni 4.4.1945. Odkritje spominskega obeležja bo 8. septembra ob 15. uri na Poncali-Lokve.

šolske vesti

Obveščamo vzgojiteljice didaktičnih ravnateljstev Sv. Ivana, Nabrežine, Doline, da je program seminarja SPREME-NJEN: danes, 6. septembra, v Kopru v vrtcu na Markovcu, v soboto na učiteljsku A. M. Slomšek.

Glasbena matica obvešča, da je vpisovanje novih gojencev za podružnico v Devinu - Nabrežini danes, 6. t.m. od 17. do 19. ure na šoli GM v Nabrežini.

Glasbena matica obvešča, da so pravni izpiti iz teorije in solfeggia v torek, 10. septembra, ob 9. uri na šoli GM v Trstu.

Šola Glasbene matice obvešča, da je vpisovanje novih gojencev za šolsko leto 1985-86 do vključno 10. septembra od 8.30 do 12.30 v tajništvo Glasbene matice, Ul. R. Manna 29, tel. 418-605.

Ljudska univerza v Trstu tesno sodeluje z italijansko skupnostjo v Jugoslaviji

Jeseni se poleg šolskega pouka začnajo tudi razni tečaji. V Trstu deluje med drugimi ustanovami na tem področju tudi Ljudska univerza, ki prireja veliko raznovrstnih tečajev. Posebej velja poudariti, da ima Ljudska univerza stike z italijansko manjšino v Istri. Profesor Nicolò Urbini, ki je pri Ljudski univerzi zadolžen za odnose z italijanskimi društvi onstran meje, nam je najprej povedal nekaj splošnega o delovanju te ustanove v tržaški pokrajini.

»Vsako leto prirejamo na liceju Dante tečaje tujih jezikov za otroke, dijake in odrasle. Tečaji so iz angleščine, nemščine, francoščine, španščine, slovenščine in srbohrvaščine. Na osnovni šoli Tarabocchia v Rojnu prirejamo tečaje za jedkanice in risanje, ki so namenjeni samo odraslim. Najbogatejše delovanje Ljudske univerze pa predstavljajo tečaji, ki se odvijajo skoraj v vseh centrih tržaške pokrajine. Ti obsegajo najrazličnejše teme: tuje jezike, šivanje, minibasket, ritmično telovadbo, aerobiko, glasbo, itd. Ob koncu tečajev, ki so namenjeni tako otrokom kot odraslim, prirejamo razstave in nastope, ki so večkrat pretveza za rajonski praznik. Lani smo imeli okoli 220 tečajev, letos pa jih predvidevamo 230. Vse naše tečaje vodijo kvalificirane osebe.«

»Kaj pa prirejate za italijansko manjšino, ki živi v Istri?«

»Z vsemi centri Unije Italijanov iz Istre in z Reke smo v precej živahnem sodelovanju. Na kulturnem področju se vsak center samostojno udeležuje; na nas pa se obrnejo, ko želijo prirediti predavanja. Temo predavanj, ki gredo od literature, umetnosti pa do kmetijstva, predlagajo posamezni centri. Ljudska univerza jim nato priskrbi kvalificirane osebe. Včasih se ciklus predavanj zaključuje z izletom. Sodelovanje z italijansko manjšino pa se ne omejuje samo na organizacijo predavanj: šole delno

preskrbujemo z učbeniki, Uniji pomagamo pri nakupu instrumentov, dodelujemo štipendije za univerzitetne študente in sodelujemo pri seminarju za italijanske šolnike, ki je vsako leto v Trstu. Vsako leto razpisujemo tudi natečaj »Plemenita Istra« za pesmi, pripovedi, slike, fotografije, glasbene kompozicije, itd. Komisija, ki jo sestavljajo predstavniki Unije in Ljudske univerze, izbere najboljša dela. Zmagovalci dobijo denarno nagrado, nagrajena dela pa delno ob-

javimo v posebni antologiji. Slovesno nagajevanje je vsako leto v drugem kraju, lani je bilo v Bujah.«

Profesorja smo vprašali tudi, kaj misli o problemih slovenske manjšine, ki živi v Italiji, a je odvrnil, da s to problematiko ni dovolj seznanjen. Zdi se mu vsekakor, da je italijanska manjšina v primerjavi s slovensko bolj iznajdljiva in da Italijani, ki živijo onstran meje globlje čutijo svojo kulturno pripadnost.

FAUSTA SISTI

darovi in prispevki

V spomin na Vladimira Uršiča darujeta Gracijela in Aleksij 20.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Ninija Hrvatića darujeta Boris in Darinka Zafran 20.000 lir za pevski zbor Slavec.

V spomin na Gigio Bogatec darujeta Vittoria in Adelina 10.000 lir za KD Vesna in 10.000 lir za godbo na pihala Vesna.

Namesto cvetja na grob Giuliana Košute daruje družina Košuta (Križ 38) 20.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na dr. Ivana Bašo daruje Ivanka Colja 10.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

V spomin na dr. Ivana Bašo daruje družina Franjo Kosovel 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Ivana Hrvatića daruje družina Žerjal (Trebče) 20 tisoč lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na brata Vladimira Uršiča darujeta sestra Mila in Rožica 50.000 lir za TPK Sirena in 50.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na vnuka Uroša darujeta nana in nono 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na bratranca Rafaela Uršiča darujejo sestrice Breclj 40.000 lir za pevski zbor M. Pertot.

Namesto cvetja na grob Giuliana Košute daruje družina Filipčič (Opčine) 25.000 lir za Glasbeno matico.

V spomin na Lojzko Bogatec daruje družina Duiči 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Tiberija Rukina darujeta Silva in Elena 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu.

V spomin na Angelo Sedmak darujejo letniki 1924 iz Križa 60.000 lir in Srečko Sedmak (Prosek) 10.000 lir v isti namen.

V spomin na Štefanijo Bogatec in Marto Košuta darujeta Aurelija in Slavko Pertot (Nabrežina) 20.000 lir v isti namen.

V spomin na Angelo Sedmak darujeta Sonja in Iginio Bogatec 20.000 lir v isti namen.

Za Skupnost družina Opčine darujeta

Drago Slavec (Dolina 347) 20.000 lir in Karlo Čok (Lonjerska cesta 236) 50.000 lir.

V spomin na Mičeta in Zofijo Kralj darujeta Viktorija in Zdenka (Trebče) 20 tisoč lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na Zofijo Možina in Mičeta Kralja daruje Roža Kralj (Trebče) 30 tisoč lir v isti namen.

V spomin na Mičeta Kralja in Zofijo Možina darujeta Lidija in Gabrijela 30 tisoč lir v isti namen.

V spomin na Zofijo Kralj daruje Karmela Kralj (Trebče 2) 10.000 lir v isti namen.

Ob peti obletnici smrti Mirota Čuka darujeta žena Lidija in hčerka Gabrijela 40.000 lir v isti namen.

menjalnica

5. 9. 1985

Ameriški dolar	1885.—
Kanadski dolar	1370.—
Švicarski frank	808.—
Danska krona	180.—
Norveška krona	224.—
Švedska krona	222.—
Holandski florint	590.—
Francoski frank	215,50
Belgijski frank	31.—
Funt sterling	2595.—
Irski sterling	2070.—
Nemška marka	665.—
Avstrijski šiling	93,50
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1200.—
Grška dramma	14.—
Debeli dinar	5,50
Drobni dinar	5.—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. PILZ 10 - 61-448

Darujte v sklad Mitje Čuka

koncerti

Glasbeni september - Trst 1985
V ponedeljek, 9. septembra, ob 20.30 bo v katedrali sv. Justa nastopila organizirana MONIKA HENKING iz Švice. Izvajala bo Bachove skladbe.

razstave

Do 13. septembra razstavlja v tržaški občinski galeriji - Trg Unità svoja dela slikar Silvio Pecchiari - Pecarič.

mali oglasi

Tel. 775-275

PRODAM fiesto 1100 L bele barve. letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 825-656
DELAVEC TVRDKE FIAT prodaja 5 mesecev staro pando super po stari ceni, prevoženih 5.000 km. Tel. 229-224 po 18. uri.

PRODAM motor yamaha XT 550, ENDU. RO letnik '84 v dobrem stanju. Telefonirati ob uri kosila na štev. 299-820.

RUDOLF KOŠUTA je v Križu štev. 44 ponovno odprl osmico.

OSMICO ima v Samatorci 6/A Josip Gruden.

PRODAM fiat sport 127, letnik '82. Telefonirati na štev. 200-780 od 12. do 14. ure.

ISČEM NEKOGA, po možnosti upokojenca, za počiščenje vrta. Tel. 227-110.

PRODAM harmoniko scandalli, 80 basov, 9 registrov, v dobrem stanju. Tel. 229-246.

PRODAM 2 soda (3 in 2 hl) za 60.000 lir. Tel. 229-246.

PEPE ŠERVOTOV iz Doberdoba je odprl osmico na vogalu poti za Jezero. Toči vino lastne pridelave.

PRODAM avto ford escort po ugodni ceni. Tel. 231-914.

DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN
SLOVENIJALES

HOTEL - RESTAVRACIJA
KRAS
PRI BOŽOTU
REPENTABOR 1
Tel. 227-113

Beneški filmski festival

Režiserji se odločajo
za čimdaljše filme

BENETKE — Ko boste brali to novico, bomo mi »srečneži« na Lidu že vedeli za nagrade, čeprav bo treba še dober dan čakati na uradno proglasitev in na slavnostni večer nagrajevanja. Ko bodo avtorji dobili zlate leve končno v roke, bomo mi že pisali komentarje o letošnjem festivalu. Tak je pač življenjski cikel vsake manifestacije, o kateri je treba dnevno poročati.

Predvčerajšnji festivalski dan se je za novinarje pričel ob 8.30, ko so novinarji dnevnega tiska stopili v dvorano za predvajanje italijanskega filma, ki ga hvala bogu ni v konkurenci; »Tex e il signore degli abissi«, povzet po kavbojskih stripih, ki jih baje Italijani imajo še danes najraje. V tem filmu, ki ga je podpisal Duccio Tessari, nastopa Giuliano Gemma v glavni vlogi rangeterja in brata indijancev Navajo. Po gledanju filma, smo prišli do globokega spoznanja, da se moramo nekemu, ne vem če režiserju ali igralcu, zahvaliti za realizacijo filmske figure, ki je le senca slavnega Tera iz stripov. Vse ostalo je v filmu za nič. Škoda filmskega truda v španski lokaciji, škoda igralcev (Bucci) in škoda neigralcev (Isabel Russinova), kar še ne pomeni škoda filma, ampak, škoda stripa. Manj tragičen, pa čeprav ne presunljiv, je bil tudi včerajšnji prvi del tekmovalnega sporeda, ko so predvajali turško delo »Bekici« (Priznik) Alija Ozgenturka in »Parad Planet« (Konjunkcija planetov), Vadmira Abdrasitova.

Oba filma sta bila po svoje zanimiva, vendar res ne bi mogli trditi, da bi se kdo izmed njih lahko potegoval za kako končno nagrado. Oba sta bila sicer pošteno narejena, vendar mislimo, da to ni zadosti za festival, ki naj bi bil svetovnega pomena. Predvsem pri turškem filmu obstaja nereseno in nelagodno vprašanje, do kolikšne mere je pri izbiri selekcije vplivalo dejstvo, da je režiser filma tisti Ozgenturka, ki je svoje dni podpisoval korežije Ylmaza Guneya. Film »Bekici« opisuje službo paznika Murtaze, ki greni sebi in drugim, svojem in ne, življenje in to z doslednim apliciranjem pravilnikov. V filmu sledimo njegovi službeni historiji v neki tekstilni tovarni, vemo pa (flash backi), da je bil tak, tudi ko je bil paznik javne hiše in da bo ostal tako, tudi ko bo postal paznik neke velike mestne banke. Režiser trdi, da osebno pozna človeka, po katerem je bil napisan roman, ki ga je potem on postavil na platno. Nič nemogočega. Murtaza (Mujdat Gezen) je tako realen, kot je za Italijane Alberto Sordi. Kar je iz našega zornega kota kompliment. Škoda, le, da se režiser ni

dosledno opredelil za farso in da skuša tu pa tam vtakniti v film sindikalne prizvoke in poceni socialno analizo. Verjetno se mu je zdelo, da je socialna kritika nemogoča v filmu, kjer se tudi smejemo.

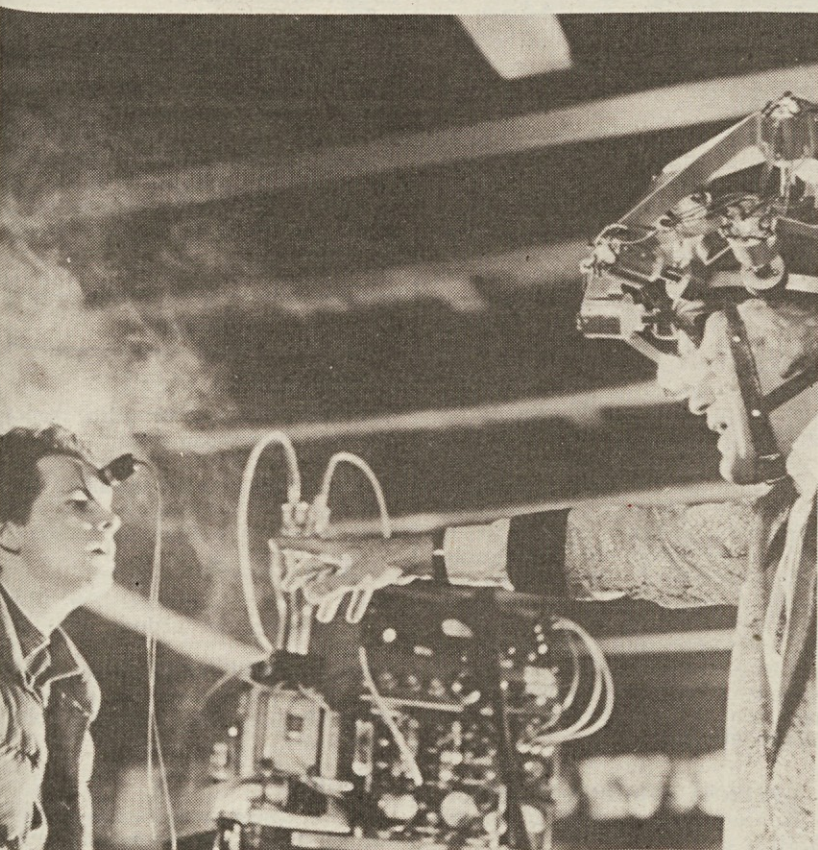
Nekoliko dolgočasno (režiserji, zakaj hočete po vsej sili imeti dolge in razvlečene filme?) je bilo tudi gledanje sovjetskega filma »Parad planet«. Tudi v tem primeru smo sledili neizpetemu filmu: scenarij je vseboval nekaj res dobrih idej, ki pa jih režiser ni speljal do konca. Osnovna ideja je bila sledeča: šest tovarišev se mora podati na dodatne vojaške manevre, kjer jih bodo »straške« predčasno izbrisali. Druščini bo tako preostalo nekaj prostih dni, ko jih ne bo nihče iskal (so pač na manevrah) in ko bi lahko počeli vse to, kar so si vedno želeli. In kaj vse bi lahko dejansko nakuhali ti prijazni predstavniki vseh slojev in poklicev sovjetske zemlje! Lahko pa tudi nič. Režiser Abdrasitov se je odločil prav za drugo rešitev. Ne bo jim dal duška ne zabave, omejil se bo na prekrstitev kakšnega nepomembnega zakona in na nekaj brezsočnih spolno-ljubezenskih avantur, ki pa bodo ravno tako ostale neizpete kot film.

Sele v poznih večernih urah smo se »filmsko opomogli« ob Hustonovem ironičnem »Prizzi's honor«. Huston se je lotil tega dela o italijansko-ameriški mafiji po točno določeni literarni predlogi, ki mu je bila očitno kot nalašč prikrojena. Spustil se je na teren, ki so ga na dolgo in na široko prehodili — kdaj tudi pohodili — generacije režiserjev. Z gotovostjo, opreznostjo in spretnostjo starega mačka, ki je v filmu že skoraj pol stoletja. Med raznimi možnimi pogledi in pristopi k mafiji si je Huston izbral izhodišče v groteskno-ironičnem posmehovanju samih korenin mafije: gre za »čast« iz naslova. Zaradi tega na pol abstraktnega koncepta se bosta mož in žena (Jack Nicholson in Kathleen Turner) na koncu filma z zaljubljenim nasmeškom na ustih zaklala, zaradi istega mafijško-filozofskega pojma se bo oče (izreden William Hickey) — padrino — znebil še tako ljubljene krvnih sinov. Ob robu družine pa bo morala dolga leta hladna Prizijeva vnukinja (Anjelica Huston) čakati na končen obračun zaradi izgubljene časti. Tako teče pač življenje importiranih gansterjev.

Simpatičen film, ki je kot svež zrak poživil mrtvilo teh zadnjih festivalskih dni. Avtorsko delo, v katerem se poznajo režiserjeva leta za filmsko kamero filmov kot so bili »Fat City«, »The Mistfits«, »Under the volcano« in vsaj še druge desetine ameriških klasikov zadnjega štiridesetletja. Osemdesetletni režiser praznuje namreč štiridesetletnico aktivnosti v filmu in 40. režijo. Zato pa si je verjetno dovolil, ta družinsko-mafijski projekt, saj je med igralce vzel priljubljeno hčerko in njenega dolgoletnega spremljevalca, Jacka Nicholsona. »Prizzi's honor« Hustonove družine? Kdo bi mu to ob tolikih jubilejih zameril.

EVA FORNAZARIČ

Berite
**Novi
Matajur**

Prizor iz znanstvenofantastičnega filma »Back to the future« (Nazaj proti bodočnosti) mladega režiserja Roberta Zemeckisa, ki so ga predstavili v Benetkah v sekciji namenjeni novim režiserjem

radiotelevizija

ITALIJANSKA TELEVIZIJA

Prvi kanal

- 11.15 Teletideo
13.00 Poletni maraton
Sogno di una notte di mezza estate - 1. del baleta
13.30 Dnevnik
13.45 Io, grande cacciatore - film
Igrajo Martin Sheen, Sam Waterson, Hervey Keitel
15.25 Il mondo di Obladi Oblada
16.15 Al di là delle colline - 5. oddaja
17.00 Professione: pericolo - TV film
17.50 Al Paradise - varietà
19.35 Almanah in Vremenska slika
20.00 Dnevnik
20.30 Laurel & Hardy: due teste senza cervello
Življenje in delo najbolj komične dvojice - 8. oddaja
21.30 Dnevnik
21.40 Filmski festival v Benetkah
22.40 Canzoniere italiano - 2. del
23.40 Dnevnik 1 - Zadnje vesti
23.50 Flushing Meadows: tenis - prenos
Drugl kanal
11.15 Teletideo
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 Due e simpatia
Ritratto di signora - 4. in zadnji del
14.10 Monza - avtomobilске dirke
16.00 Basil e Sybil - TV film

- 16.30 Il marchio - film
Stuart Whitman, Rod Steiger, Maria Schell
18.30 Dnevnik 2 - Športne vesti
18.40 Un cinese a Scotland Yard - TV film
Meteo 2 - Vremenska napoved
19.45 Dnevnik 2 - Vesti
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 Colette - 2. del
La donna
22.15 Dnevnik 2 - Vesti
22.25 Bert D'Angelo superstar - TV film
23.15 Kronika: Evropa: 40 milijonov revnih - 1. oddaja
00.15 Dnevnik 2 - Zadnje vesti
00.25 Montecatini - Lokostrelstvo

Tretji kanal

- 11.15 Teletideo
19.00 Dnevnik 3
19.20 Dnevnik 3 - Deželne vesti
20.00 Šola in vzgoja
20.30 Tuttocinema - Biennale Cinema '85
21.30 Dnevnik 3
21.55 Filmska kamera in spomin
22.10 Recital baritonista Renata Brunsone in pianista Craiga Sheppard - 2. del
22.30 Il Principe della fisarmonica: Peppino Principe
23.30 Speciale Orecchiochio
Al Gorley e Russel

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

Ljubljana

- 17.15 Teletekst
17.30 Poročila
17.35 Nepomembno in pomembno: Ničla - TV nanizanka
17.50 Obiskovalci - 8. nadalj.
18.25 Obzornik ljubljanskega območja
18.40 Zdravilne vode: Istrske Toplice - izobraževalna oddaja
19.10 Risanke
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV Dnevnik I
20.05 Živi planet: Obrobja kopnega - 9. del
21.00 Ne prezrite
21.15 Gangsterska kronika
22.05 TV dnevnik II
22.15 Krik - film

Zagreb

- 16.30 Poročila
16.35 TV koledar
16.45 Reportaža z univerziade v Kobeju
17.45 Vsak petek nov začetek
18.15 Muzeji in galerije - izobraževalna oddaja
18.45 Z beograjskega festivala jazza
19.30 TV dnevnik
20.00 Hudi časi - nadalj.
21.25 Vabilo na rock

- 22.10 TV dnevnik
22.25 V petek ob 22. uri - kulturni mozaik
23.55 Program plus

Koper

- 15.00 Film
16.30 Manon Lescaut - TV film
17.30 Hiša v gozdu - TV film
18.00 Medved Yoghi - risanka
18.30 Kenguru Skippy - TV film
19.00 Odprta meja

V današnji ODPRTI MEJI bodo na sporedu tudi naslednje vesti:

GORICA — O vpisih na slovenske šole
KRMIN — Občinski svet izvolil župana

BRDA — Pred letošnjo trgatvijo
NABREŽINA — Tečaj oceanologije
TRST — Zadruga »Korenina« za čiščenje plaž

NABREŽINA — Priprave združene ženske odbojarske ekipe »Meblo«

- 19.30 TVD Stičišče
19.50 Za uho in oko - glasbena oddaja
20.25 TV nanizanka
21.40 TRIP - zabavno potovanje
22.50 Dancemania - glasbena oddaja
23.30 Dama Monsoroja - TV film
24.30 Film

ZASEBNE POSTAJE

CANALE 5

- 8.30 Galactica - TV film
9.30 Colpo di stato - film
11.10 Lou Grant - TV film
12.10 Peyton Place - TV film
13.10 Orazio - TV film
13.30 Sentieri - nadalj.
14.30 Una vita da vivere - nadalj.
15.30 La famiglia Holvak - TV film
16.30 Natura selvaggia - dok.
17.00 Hazzard - TV film
18.00 Antologia di Jonathan
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Love Boat - TV film
20.30 Navy - TV film
22.30 Lottery - TV film
23.30 Sport
00.30 Ai confini dell'Arizona - TV film

RETEQUATTRO

- 8.30 Mi benedica padre - TV film
8.50 La fontana di pietra - TV novela
9.40 Avenida Paulista - TV novela
10.30 Alice
10.50 Mary Tyler Moore - TV film
11.15 Piume e paillettes - TV novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Giorno per giorno - TV film
13.15 Alice - TV film
10.50 Mary Tyler Moore - TV film
11.15 Piume e paillettes - TV novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Giorno per giorno - TV film
13.15 Alice - TV film
13.45 Mary Tyler Moore - TV film
14.15 La fontana di pietra - TV novela
15.05 Blue Noah - risanka
15.30 I fatti di Cattanooga - risanka
16.10 Lancer - TV film
17.00 La squadriglia delle pecore nere - TV film
18.00 Febbre d'amore - TV film
18.50 Avenida Paulista - TV novela
19.45 Piume e paillettes - TV novela
20.30 Divina creatura - film
22.35 Special su Laura Antonelli
23.15 Il gioco dell'amore - film

ITALIA 1

- 9.30 Quando dico che ti amo - film
11.00 Gli eroi di Hogan - TV film
11.30 Sanford and Son - TV film

RADIO

RADIO TRST A

7.30, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček, Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik: Za ta letni čas; 9.15 Iz arhiva mladinske dramatike: »S plavom po širnem svetue; 10.10 Koncert v Kulturnem domu v Trstu: »Camerata slovenica; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; 12.00 Iz svetovne zakladnice pripovedništva - vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Letošnja revija »Primorska poje: mešani zbor »Primorje« iz Ajdovščine, nato: Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Potovanje po Veliki Britaniji (ponovitev); 14.35 Glasbeni listi; 15.00 V svetu filma; 16.00 Podoba matere v sodobni slovenski pripovedni prozi; 16.15 Glasbeni listi; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 II. jutranja kronika; 7.20 Tržnice; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper, mladinska oddaja (13.00 - 15.00); Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.40 Piranski glasbeni večeri; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 18.30 Radijske vesti; 6.00 Jutranji program; 6.30 Koledar; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 7.00 Dobro jutro v glasbi; 9.15 Edig Galletti; 9.35 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Popoldanski program; 15.00 Vrtljak kulture in umetnosti; 16.15 Romagna; 17.00 Gulp; 17.45 Alta fedeltà; 18.00 Besede in glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Zeleni val; 9.00 Radio anch'io predstavlja; 10.30 Beneški biennale; 11.00 Il diavolo a Pontelungo - 12. nadalj.; Trentatré trentine - variete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Zeleni val weekend; 13.25 Master; 14.30 Šola in vzgoja; 15.00 On the road; 16.00 Il Paginone estate; 17.30 Jazz; 18.25 Glasbeni program; 19.15 Svet motorjev; 19.30 Na naših trgih; 19.35 Audiobox Lucus; 20.00 Il paese di Cuccagna - radij. priredba; 20.30 Astri e disastri; 21.00 Simf. koncert; 23.05 Telefonski poziv; 23.28 Zaključek programov.

RADIO 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.30, 13.30, 19.30 Poročila; 6.00 Dnevi; 8.00 Šola in vzgoja; 8.05 Radiodue predstavlja; 8.45 La scalata; 9.10 Tuttitalia... parla - zanimivosti; 10.30 Motonave Selenia; 12.45 Tuttitalia... gioca; 15.00 Accordo perfetto; 15.42 La controra; 16.35 La strana casa della formica morta - radij. priredba; 19.50 Radiodue sera jazz; 21.00 Serata a sorpresa; 22.40 Piano, pianoforte; 23.28 Zaključek programov.

LJUBLJANA

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 - 8.00 Jutranji program - glasba; 4.50 Dnevni koledar; 5.30 Prva jutranja kronika - Promet, obvestila; 5.50 Rekreacija; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.20 Sprehod po tržnici; 8.05 Radijska šola za nižjo stopnjo; 8.35 Glasbena pravljica; 8.45 Naši umetniki mladim poslušalcem; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Vedri zvoki; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Iz baleta »Labodje jezero« Petra Iljiča Čajkovskega; 14.30 Človek in zdravje; 14.40 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela...; 18.15 Gremo v kino; 19.00 Radijski dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Pojemo in godemo; 20.00 To imamo radi; 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih - glasba; 22.00 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.30 - 24.00 Iz glasbene skrinje; 22.50 Literarni nokturno, Aleksander Kanevski: Čudaki.

Socialist Nunin v Krminu vodi koalicijo KD - PSI - PRI

Občina bo skrbela tudi za slovenska vprašanja

Z enajstim glasovi svetovalcev KD, PSI in PRI je bil v torek zvečer v Krminu ponovno izvoljen za župana Fausto Nunin. V zadnjem trenutku mu je zmanjkal glas liberalnega svetovalca Paola Sluge, ki je napovedal, da bo v občinskem svetu zagovarjal samostojno politiko. Za svojega kandidata, svetovalko Elvio Musino, je kandidiralo sedem komunističnih svetovalcev. S podobnim številom glasov so bili izvoljeni še: za podžupana demokristjan Alido Ambrosio, za efektivne odbornike demokristjani Vittoria Guerra - Carnevali, Giovan Battista Panzera in Silvano Iacuz, za namestnika pa socialist Michele Milazzo in Giorgio Fabris.

Senzacija je povzročila izjava liberalca Sluge. Ta je bil namreč izvoljen na listi KD. Pred volitvami mu je bilo obljubljeno mesto odbornika. Sedaj pa so se demokristjani odločili drugače. Pred volitvami niso namreč predvideli, da bo izvoljen republikanski predstavnik še manj pa do bo, na podlagi sporazumov na pokrajinski ravni, ta prišel v odbor. Zaradi tega se niso hoteli odpovedati svojim štirim odbornikom in so liberalca pustili na cedilu. Sluga ne bo več deloval v sklopu svetovalske skupine KD. Nastopal bo samostojno.

Krminska odločitev liberalnega predstavnika utegne imeti posledice v pogajanjih za sestavo občinskega odbora v Gorici. To so ugibali na tor-

kovi seji v Krminu prisotni pokrajinski zastopniki strank.

Župan Nunin je, potem ko je bil izvoljen, prebral programski dokument tristranske koalicije. Zavzel se je za vrsto pobud, ki bodo pomagale gospodarskemu razvoju kraja, ki bi dale Krminu še večjo vlogo v okrajnem merilu. Dejal je, da bo sedanja koalicija nadaljevala delo prejšnjega odbora. Ovrednotiti je treba ne le industrijo marveč tudi kmetijstvo. Z večjim elanom bodo pristopili k obnavljanju starega mestnega jedra, za kar bodo uporabili denar iz deželnih skladov. Obnovili bodo gledališče.

Občinska uprava si bo prizadevala obraniti zdravstveno postojanko v tamkajšnji bolnišnici. Čeprav bodo v njej ukinili nekatere oddelke, o čemer je sklepalo vodstvo Krajevne zdravstvene enote, bo treba nekatere oddelke ohraniti ter uresničiti deželno pobudo o posebnem zdravstvenem centru.

Nunin se je v programski izjavi dotaknil tudi vprašanj, ki zanimajo Slovence živče v krminski občini. Dejal je, da bo občinski odbor sodeloval z vsemi društvi v občini in da bo pokazal sensibilitet do tistih v katerih se združujejo Slovenci. Poseben poudarek bodo dali pobudam za ovrednotenje slovenskega in furlanskega jezika ter kulture. Ovrednotili bodo prijeteljsko sodelovanje z Dobrovim in Medano. Prizadevali si bodo še vnaprej doseči višjo kategorizacijo mejnega prehoda na Plešivem. Poiskali

bodo primerno rešitev, da bi v enem samem poslopju našli prostor za slovensko osnovno šolo, za slovenski vrtec ter za slovensko knjižnico.

O teh vprašanjih je govoril tudi demokristjanski načelnik skupine Paolo Riz. Dejal je, da bo KD spoštovala pred volitvami dosežen sporazum s Slovensko skupnostjo. SSK je namreč imela svojo kandidatko Gradnikovo na listi KD. Ta pa ni bila izvoljena v občinski svet, medtem ko je SSK pred petimi leti uspešno izvoliti v svet svojega zastopnika Kendo, ki je bil potem tudi odbornik.

V pravico so segli zastopniki vseh strank. Poleg Riza še socialist Battistutta, republikanec Fabris in liberallec Sluga.

Komunist Patat je zelo ostro napadel stranke koalicije, da so štiri mesece zavlačevale podpis sporazuma. V tem času pa so se nakopičili hudi problemi. Na prvo mesto je Patat postavil vprašanja nadaljnje obstoja krminske bolnišnice. Na deželni in pokrajinski ravni so že sklepali o tem, da jo bodo zaprli. Protj temu je bila spomladi vsa krminska in okoliška javnost. Zbralj so takrat 18.000 protestnih podpisov, je dejal Patat. Potem pa je v Krminu bilo vse tiho, medtem ko so bile iz podobnih razlogov pred kratkim v Gradežu javne demonstracije. Patat je zaradi tega zahteval, da se občinski svet in vse politične sile v Krminu o tem čimprej glasno izjavijo.

Drevi na goriskem gradu balet z rimskimi solisti

Gala baletni večer bo drevi na goriskem gradu, na prostem. Gostujejo solisti rimske Opere, sodelujejo plesalci goriske baletne šole Tersicore.

Iz Rima pridejo solisti Laura Comi, Carlo Scardovi, Angela Zarzaga in Ivano Truglia ter še Flavia Feliziani, Fabio Feliziani, Daniela Cerrone, Sabrina Cerrone in Nicoletta Pizzariello.

Na sporedu baletne večera bodo naslednji plesi: Romeo in Julija Prokofjeva; Tangos, skupna priredba več avtorjev; I got rhythm na glasbo Geršwina; Gounodov Faust; Seherazada Korsakova; Apollon Musagete Stravinskega; Montijeva Czarda; Delibesova Coppelija; Euterpe in Paganini na glasbo Rahmaninova; Minkusov Don Kihot.

Goriško skupino ter organizacijo večera ima ravnateljica goriske šole Corinna Brandolin.

Pokroviteljstvo je dala goriska letoviščarska ustanova. Pričetek ob 21. uri.

Danes v Gorici kongres UIL

V zborni dvorani na goriskem sejmišču Espomega bo danes popoldne pričetek 7. pokrajinskega kongresa sindikalne zveze UIL. Kongres se bo pričel ob 14.45 z izvolitvijo predsedstva in kongresnih komisij. Uvodno poročilo bo ob 15. uri imel pokrajinski tajnik UIL Flavio Snidero. Zatem bodo kongresiste pozdravili gostje. Ob 19. uri bodo na Korzu Italia 54 odprli prenovljen sedež goriskega sindikata UIL.

Kongres se bo nadaljeval jutri zju-

traj. Po razpravi bo govoril vsedržavni konfederalni tajnik UIL Silvano Veronese. Zatem bodo izvolili novo pokrajinsko vodstvo.

Na Goriskem ima sindikat UIL veliko privrženecv med državnim uradništvom. Najmočnejšo bazo pa ima v tržiških tovarnah. UIL sodeluje aktivno z ostalima sindikalnima zvezama CGIL in CISL. Ima tudi dobre odnose z občinskim sindikalnim svetom v Novi Gorici. Po kongresih CGIL in CISL se za letos zaključuje sezona sindikalnih kongresov pri nas.

Zaključen tečaj za mlade brezposelne

Zaključil se je nekaj več kot štiri-mesečni tečaj za brezposelne, ki ga je v času od 22. aprila do 31. avgusta letos imela v režiji goriske pokrajinske uprave. V njem je bilo 102 delovna dneva zaposlenih 15 mladih brezposelnih, z njimi sta bila tudi dva strokovno usposobljena nadzornika, ki sta prav tako brezposelna. Šlo je sicer le za nekako nadomestilo tudi denarnega značaja za brezposelnost. Mladi so bili namreč zaposleni pet dni v tednu po šest ur dnevno. Dobili so okrog 13.000 lir dnevno. Pokrajinska uprava jim je ob koncu tečaja dala iz svojih skladov še po pet tisoč lir za vsak delovni dan. Podobno so se ravnale tudi občinske uprave, saj je bilo takih delovišč (v nekaterih ni so še zaključili z delom) v tem letu nekaj več kot dvajset.

MLADE delavce, med temi tudi nekateri dekleta, ki še niso našli prve zaposlitve, smo v teh poletnih mesecih lahko videli, kako so čistili grmičevje ob nekaterih pokrajinskih cestah. To je bilo ob cesti Sovodnje - Zagraj, ob cesti Bračan - Dolenje - Mernik in ob cesti Petovlje - Debeli griza - Martinščina. Slednja sicer ni pokrajinska, je vojaška, vendar zanjo skrbi pokrajinska uprava, ker vodi v kraj, ki je turistično zanimiv. Na zaključnem sestanku s temi mladimi brezposelnimi je bil tudi pokrajinski odbornik na načrtovanje Bevilacqua. Vsji so izrazili željo, da bi v kratkem času vsi udeleženci tečaja dobili delo.

Goriška pokrajinska uprava namerava sicer nadaljevati s podobnimi akcijami tudi v prihodnjem letu. Ministrstvo za delo so zaprosili za dva taka tečaja.

Tudi na Trziškem manj otrok v šolah

Tudi na Trziškem bo v novem šolskem letu znatno manj otrok v osnovnih šolah. Število učencev bo v primerjavi z lanskim kar za 12 odstotkov nižje. V šolskem letu 1984-85 je osnovno šolo obiskovalo 3168 otrok (v tem so vključeni tudi otroci slovenskih šol doberdobskega didaktičnega ravnateljstva), letos pa je vpisanih le 2774. To je prav gotovo najnižja številka, ki so jo doslej zabeležili glede obiska osnovnih šol.

obvestila

Ravnateljstvo šole Glasbene matice obvešča, da je v teku vpisovanje gojencev za šolsko leto 1985/86. V Gorici vpisujejo na sedežu v Ul. Della Croce 3, ob delavnikih, od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure. Pojasnila dajejo tudi po telefonu (84508).

Vpisovanje v podružnice šole v Sovodnjah, Doberdobu in Štandrežu bo potekalo po sledečem redu: v Sovodnjah v ponedeljek, 9. t.m., od 17. do 19. ure v Kulturnem domu; v Štandrežu v torek, 10. t.m., od 17. do 19. ure v Domu Andreja Budala in v Doberdobu, v sredo, 11. t.m., od 17. do 19. ure na sedežu KD Jezero. Vpisovanje za šolsko leto 1985-86 se zaključuje v sredo, 11. septembra.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Eros super sexy«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

CORSO 17.30—22.00 »Il cavaliere palido«. Film predvajajo istočasno v vseh velikih italijanskih mestih.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Zafrkanti«. Ob 20.30 »Butnskala«. Iz ciklusa Pulj po Pulju.

SVOBODA 20.30 »Belstar«. Nočni kino: ob 22.30 »Tisoč in ena noč v Tokiu«. DESKLE 19.30 »Seksi komedija poletne noči«.

POGREBI

Ob 9.30 Egidia Goldnerkreuz iz splošne bolnišnice v stolnico in na glavno pokopališče; 11.30 Alice Gullin vd. Bellingar iz mrliske veže pordenonske splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

Po zaprtju kirurgije v Gradežu

Zaostritev sindikalnega boja na področju zdravstva

Sklep upravnega odbora goriske Krajevne zdravstvene enote o zaprtju kirurškega oddelka bolnišnice v Gradežu, je že naletel na odločen protest tamkajšnjega prebivalstva in tudi občinskih upraviteljev ter poglabil razprtje med strankami, ki imajo svojega predstavnika v upravnem odboru. Znano je, da je bil sklep sprejet le z večino glasov. Zaprtje naj bi bilo začasno, dokler se ne premostijo težave, zlasti zaradi pomanjkanja osebja, in zaradi katerih ni mogoče zagotavljati določenih storitev. O tem smo že poročali.

Na to vprašanje pa v posebnem poročilu za tisk ponovno opozarja sindikalna zveza uslužbencev na področju zdravstva CGIL - CISL - UIL in istočasno napoveduje zaostritev sindikalnega boja.

Sindikati so odločno proti načinu reševanja težav, ki so ga izbrali pri upravnem svetu KZE, seveda ob podpori političnih strank. Nasprotujejo zaprtju kirurškega oddelka v Gorici, dokler ne bo pripravljen ustrezen

in stvaren načrt, kako bodo v prihodnje zagotovljene osnovne zdravstvene storitve, bodisi v Gradežu, bodisi na celotnem območju, ki sodi v pristojnost goriske KZE.

Res je, da so bili odnosi med upravnim odborom goriske KZE in sindikalno zvezo zmeraj zelo težavni, pravzaprav nemogoči, zaradi stalnega izigravanja, oziroma zaradi čudnega načina vodenja javne zdravstvene službe v pokrajini. Nič čudnega torej, če je bilo poročilo za tisk, ki ga je glede zadnjega zapleta okrog bolnišnice v Gradežu izdala sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL, sestavljeno v zelo ostrem tonu.

Sindikati ugotavljajo, kako je prav goriska KZE zaradi politične nesposobnosti, zaradi avtoritetnega nastopanja upravnega sveta in zaradi prevelikega vmešavanja političnih strank, edina v deželi, še zmeraj brez ustreznega načrta reorganizacije javne zdravstvene službe. Tudi zaradi tega, ker vodilni pri KZE stalno odklanjajo sočanje s sindikalno zvezo.

Šoferji spet protestirajo

Sindikat FIT-CISL opozarja: aprilski dogovor se ne izvaja

Sindikat FIT - CISL, ki združuje delavce s področja avtoprevozništva, je sklenil zaostriti sindikalni boj ter napoveduje vrsto novih pobud. Na zadnji seji pokrajinskega tajništva so namreč, kakor izhaja iz tiskovnega poročila, razpravljali v kolikšni meri se uresničuje okvirni sporazum, ki je bil dosežen aprila letos na sedežu Združenja industrijcev in ki obsega tri bistvene točke: uvedbo strokovnih in kvalifikacijskih tečajev za vsaj 50 šoferjev, ki naj bi našli zaposlitev v raznih gorških podjetjih, zaposlitev brezposelnih šoferjev, uresničevanje delovne pogodbe v odnosu do vseh uslužbencev, brez razlik.

»Ocena je v glavnem negativna«, navaja tiskovno poročilo, saj se omejene obveze ne izvajajo, oziroma se niso začele izvajati, čeprav je od takrat minilo že skoraj pet mesecev. Ničesar ni bilo narejenega za izvedbo strokovnih in kvalifikacijskih tečajev, podjetja niso zaposlila brezposelnih šoferjev, kljub temu, da je pri nekaterih ugotovljeno pomanjkanje de-

lovne sile, ugotavlja se kršenje določil delovne pogodbe.

»Edina pozitivna stran je v tem, da pristojne oblasti ne izdajajo več soglasja za zaposlovanje tujih delavcev«, ugotavlja sindikat FIT, ki zahteva čimprejše srečanje s predstavniki Združenja industrijcev in obrtnikov, da se preverijo razlogi, zakaj se aprila letos sprejete obveznosti ne izvajajo.

V TRŽIČU

Zamenjava v vodstvu finančne straže

Tržiški župan Gino Saccavini je včeraj sprejel dosedanjega poveljnika finančne straže majorja Salvatoreja Penzo, ki odhaja na novo službeno dolžnost ter novega poveljnika stotnika Albana Agnella. Penza je opravljal dolžnost poveljnika v Trziču dve leti.

Prepovedi voznje ob avtoreliju

Po več cestah Goriške bodo jutri zvečer, v soboto, vso noč tja do nedeljskega jutra, vozili avtomobili, ki bodo sodelovali na 2. reliju gorških gričev. Prireja ga športni odsek goriskega avtomobilskega kluba Gorizia Corse.

Zaradi tega so v več občinah izdali ukrepe, ki omejujejo, oziroma prepovedujejo kretanje vseh drugih vozil. Ker bodo tekmovalci vozili po cestah Štmarva in Kalvarija, je goriški župan izdal odredbo, da je od jutri, v soboto, od 18. ure dalje, pa tja do nedelje zjutraj ob 5. uri, prepovedano vsako kretanje vozil na cesti ki gre na Kalvarijo od Grojne do Ločnika, ter (to pobleže zanima naše bralce) cesto, ki iz Pevme pelje v Štmarver po Buži, od Vinčija do Koštabone. Na teh dveh odsekih bo namreč ocenjevalni del relija.

Drugeče pa bo štart tekmovalcev od 20. ure dalje s Travnika v Gorici. Vozili bodo po Brdih, po furlanski nižini in po Krasu. Štiri ocenjevalne voznje bodo torej v Štmarvu, na Kalvariji, v Martinščini in na Poljanah. Cilj bo v Gorici na sejmišču Espomega. Po vseh cestah bodo šoferji vozili upoštevajoč pravila prometnega zakonika. Prireditelj bo brez dvoma privabila, kot že prva lani, veliko število gledalcev.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Centrale, Trg republike 26, telefon: 72341.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al giardino, Korzo Verdi 57, telefon: 84879.

Pogovor na doberdobskem županstvu

Z začetkom šolskega leta nov urnik avtobusov s Krasa v Gorico in nazaj

S pričetkom šolskega leta se običajno pojavijo težave s prevozi dijakov in študentov s podeželja v mesto. Kljub dobri volji avtobusnih podjetij in zainteresiranih upraviteljev ni bilo mogoče vseh zadovoljiti kar je pripomoglo k občasnim stankom in protestnim shodom po mestu. Da se takim neprimlikam pravočasno izognemo je goriško pokrajinsko avtobusno podjetje APT pravočasno izdelalo podroben načrt urnikov, ki naj bi veljal skozi celo šolsko leto.

S tem v zvezi so se v sredo zjutraj srečali na povabilo občinske uprave iz Doberdoba, direktor APT Perissin, doberdobski župan Lavrenčič, predstavnik prometnega bazena, ravnateljica srednje šole I. Trinko Lojkova in odbornik občine Ronke Soranzio. Prejšnja leta so namreč slovenski dijaki iz Doberdobskega in Laškega imeli precej nevspečnosti s prevozi v Gorico, zato je upravitelj teh krajev posebno zanimal nov vozni red avtobusov. Inž. Perissin je uvodoma seznanil prisotne s težavami, ki jih podjetje ima za uskladitev vseh zahtev, ki prihajajo iz zaselkov cele pokrajine. Zagotovil je, da bodo letos prevozi bolj koordinirani na področju goriskega Krasa. Avtobus za dijake višjih srednjih šol pride iz Trziča v Doberdob ob 7.25 in po postanku na Poljanah bo šel naravnost v Gori-

co. Za nižješolce je predvidena dodatna vožnja in sicer z avtobusom, ki bo iz Trziča vozil mimo Sablčev in ob 7.42 iz Doberdoba odpeljal za Gorico. Za dijake iz Dola in Jamelj pa je predviden avtobus, ki bo šel mimo Jamelj ob 7.25 in se potem ustavil tudi v zaselkih Dola. Dijaki iz Laškega pa stopijo na avtobus v Trziču ob 7.30; ob 7.37 se bo ta ustavil v Ronkah pri palači Primavera in dve minuti kasneje pri naselju Casette. Glede prihoda v Gorico bodo dijaki iz doberdobske občine izstopili pred šolo v Ul. Alviano. Dijaki iz Ronk bodo morali izstopati na avtobusni postaji in vzeti drug avtobus, ki bo peljal pred šolo. Za vse pa velja pravilo, da poleg običajnega abonmaja si morajo poskrbeti še dodatni abonma za prevoz do Ul. Alviano.

Za odhod iz Gorice je APT zagotovila naslednje voznje: za dijake, ki imajo 5-urni pouk, je predviden odhod izpred avtobusne postaje ob 12.55 in bo vozil skozi Sovodnje, Gabrje, Palkišče, Poljane, Doberdob, do Jamelj. Vsi drugi odhodi so predvideni za 14. uro izpred avtobusne postaje. En avtobus bo peljal naravnost v Doberdob, drugi bo šel do Poljan in od tam na Vrh; tretji pa skozi Dol in Jamlje v Trzič. Vsi trije avtobusi se bodo ustavili pred šolo v Ul. Al-

viano. Za dijake iz Ronk in drugih krajev, pa je predviden avtobus za 13.50 pred šolo v Ul. Alviano, ki bo pripeljal dijake na avtobusno postajo, kjer bo potem vsak prestopil na avtobus za svojo vas. Direktor podjetja je poudaril, da bodo zveze redno delovale le če se bodo vsi uporabniki držali svojih prog in ne menjavali avtobusov ter tako brezpotrebno bremenili nekatere proge. Zagotovil je tudi reden prevoz še iz drugih krajev kjer prihajajo slovenski dijaki, za katere se je posebej zanimala ravnateljica srednje šole I. Trinko.

Strokovnjaki na obisku pristanišča Portorož

Strokovnjaki iz raznih dežel, ki sodelujejo na seminarju o organizaciji prevozov v Evropski gospodarski skupnosti v Trstu, bodo jutri dopolne obiskali tržiško pristanišče ter se seznanili z napravami in možnostmi razvoja v tej severnojadranski luki. Delegacijo, ki se bo v Trzič pripeljala z ladjo, bo sprejel predsednik posebnega podjetja za upravljanje tržiškega pristanišča. Strokovnjaki si bodo zatem ogledali tudi pristanišče Portonogaro.

Od 6. do 15. septembra v Gornji Vipavski dolini

»Vipavska trgatev« letos drugače

Vsakoletna folklorno-turistična prireditelj z naslovom Vipavska trgatev je letos dobila novo obleko. Več kot deset let so na nedeljo sredi trgatev prirejal v Vipavi mimoohod voz, folklornih skupin, prodajali so vino in domačo hrano, zvečer so se naplesali. Pa je bilo konec praznovanja.

Letos bodo s prireditvami pričeli že danes zvečer v Vipavi z nastopom lutkarskega gledališča iz Ljubljane s »Kozlovsko sodbo v Višnji gori«. Jutri, v soboto, 7. septembra, bo uvodna svečanost v praznične dni. V dvorcu Zemono bosta nastopila igrlec Bert Sotlar in pianist Hinko Hass. V Zemonu bodo v nedeljo, ob 18. uri, imeli večer kitar. Nastopajo znani slovenski kitaristi. Med temi tudi Tomaž Rajterič. Ta bo nastopil v Vipavi tudi v ponedeljek. V torek bo v Podragi koncert zboru poštarjev iz Ljubljane, v sredo pa bo oktet Hoja pel v Gradišču.

Baletni koncert bo v Vipavi v četrtek, 12. septembra. Nastopajo plesalci Ljubljanske opere. V petek bo v Slapu revija domačin in zamejskih zborov. V soboto pride v Vipavo pihalni orkester JLA iz Ljubljane. Prav tako v soboto nastopi v Vipavi s pesmi in pesmijo KUD študent iz Maribora. Isti večer, v soboto, 14.9., bo v dvorcu Zemono koncert opernih arij. Peli bodo Stane Koritnik, Anica Musarjerič, Dimitar Damijanov, Zlatomira Nikolova, Ferdinand Radovan,

Jurij Reja in Ivanka Bolkova. Ta večer bo obilo zabave tudi v Vipavi.

Zaključne prireditve bodo v nedeljo, 15. septembra. Zjutraj bo konjeniški turnir, popoldne pa bo vrsta prireditev po glavnih ulicah v Vipavi. Na sporedu bodo kmečke tekme med zastopniki raznih vasi. Tekmovali bodo v spretnosti škropljenja, v pokušnji vin (oceniti jih bodo morali kar pred publiko z zakritimi očmi) in v prenašanju steklenic z nogami.

Seveda bo ta dan v Vipavi na voljo

Brione obiskalo
že 200.000 ljudi

BRIONI — Narodni park in spominsko območje Brionov je od 1. aprila lanskega leta do konca avgusta letos obiskalo že skoraj 200.000 gostov iz Jugoslavije in tujine. Okrog deset odstotkov obiskovalcev je bilo iz Italije, Velike Britanije, Nizozemske, ZR Nemčije, Francije, Madžarske, DR Nemčije, ZDA, Alžirije, Španije in Libanona.

Računajo, da bo do konca leta Brione obiskalo še najmanj 70.000 ljudi.

(si)

domača pijača z domačo hrano. Ob ljubljajo, da bodo tokrat pripravili tudi stare domače jedi. Te bodo tudi na ogled na razstavi, ki jo stare mamiče pripravijo v Vipavi, kjer bo tudi razstava grozdja.

Za celotno prireditev je poskrbelo Turistično društvo v Vipavi ob finančnem sodelovanju domače vinske kleti, ajdovske tovarne Lipa, in številnih drugih podjetij. Tovarna Lipa jim je nalašč za to priložnost postavila lesen oder, ki ga bodo lahko uporabljali tudi za vrhunske kulturne prireditve.

Desetdnevni nastopi v Vipavi in sedmih krajih so velika preizkušnja za organizatorja. Poudarek so dali kulturnim stvaritvam, povabili so znane kulturne izvajalce predvsem iz Ljubljane. Prireditelji so na tiskovni konferenci povedali, da so se vsi odzvali brezplačno. Tudi zaradi tega bo vstop na te kulturne prireditve prost.

Vse te prireditve Vipavske trgatev zahtevajo velik napor. Če bodo imele uspeh jih bodo v prihodnje ponavljali ter jim dodali še marsikaj drugače zanimivega. V Vipavi se dobro zavedajo, da bo od uspeha teh desetih dni odvisno kaj bodo lahko pripravljali v prihodnje v tem kraju Vipavske doline. Prireditve so obeležili z znakom Turistične zveze Slovenije.

MARKO WALTRITSCH

Jutri in v nedeljo

V Kobjeglavu in Tupelčah
praznik terana in pršuta

Tradicionalni praznik terana in pršuta, ki ga letos že štirinajsto leto zapored prireajo na Krasu, se bo začel danes, 6. septembra, ob 18. uri z otvoritvijo razstave o kmetijstvu nekoč in danes. Zvečer bodo izvolili kraljico terana. Tudi tokrat bo to mladenka, ki se bo najbolje odrezala v poznavanju kmečkih opravil. Medtem ko bodo mlada dekleta odgovarjala komisiji, bodo obiskovalce zabavali pevci moškega pevskega zbora iz Avbura. Zvečer bo v Kobjeglavu ples ob zvokih ansambla Karamela.

V nedeljo se bo tradicionalni praznik nadaljeval že zjutraj z zborom kooperantov sežanskega TOK Vinakras. Najprej bodo pregledali dosežke petletnega obdobja v kmetijstvu in se seznanili z razvojnimi smernicami v naslednjih letih. Dogovorili se bodo tudi o odkupu letošnje letine grozdja, določili akontacijsko ceno in se pogovorili o problematiki, ki tare vinogradnike, živinorejce in poljedelce na Krasu. Predstavniki TOK bodo kooperante seznanili s komasacijami in melioracijami v občini. Med zborom, ki bo v kulturnem domu v Kobjeglavu, bo Krasmetal predvajal filme o kmetijski mehanizaciji.

Ob 15. uri se bo začela slavnostna povorka okrašenih kmečkih voz, na katerih bodo kmetje predstavljali stare običaje. Na čelu povorke bodo lipicanci vlekli kočijo s kraljico terana. Po povorki bodo pred domom v Kobjeglavu najizvirnejšim in najbolj domiselnim lastnikom kmečkih voz podelili priložnostne nagrade in prehodni pokal; nagrade bodo prejeli tudi najboljši vinogradniki in rejci mesa in mleka. V kulturnem programu bodo nastopili: moški pevski zbor Franc Zgonik iz Branika in Janez Hočevar - Rifle in Ivo Umek s komedijo »Švejk, obarvan s teranom«. Zvečer bo za zabavo poskrbel ansambel Ottavia Brajka. Popoldne bo tudi srečlov s sladkimi nagradami — pecivom in drugimi domačimi dobrotami, ki jih bodo spekle kmečke žene.

Tudi letošnje prireditve v Kobjeglavu - Tupelčah organizira sozd Timav, oziroma njegovi temeljni organizaciji TOK Vinakras in MPI v sodelovanju s krajevno skupnostjo štanjel. Pokrovitelj je tokrat postojnska območna skupnost Zavarovalnice Triglav.

Na Krasu se torej ta konec tedna obeta zanimiva in predvsem zabavna prireditve. (cgs)

Program prireditev ob koncu tedna

OBALA IN KRAS

Portorož: 8.9., ob 21. uri, Avditorij, folklor Sava Kranj; 13.9., ob 20. uri, Avditorij, TNT heavy metal rock skupina iz ZRN; 14.9., pred restavracijo Grill, grillfest; 15.9., ob 21. uri, Avditorij, folklor Sava Kranj; ves mesec september na polotoku Seča na Forma vivi 6 slikarjev dopolnjuje zakladnico umetnin v kamnu; v restavraciji Grill ves mesec september dnevi srbske kuhinje — ves mesec september je možno jahanje na Krogu v dopoldanskem in popoldanskem času; v avli hotela Palace je do konca leta odprta razstava ob 100-letnici organiziranega turizma v Portorožu in ostalih krajih slovenske Obale: razstavljeni so zgodovinski dokumenti, slikovno gradivo, razglednice, prospekti in druge turistične publikacije — razstavo je pripravil pokrajinski arhiv v Kopru.

Piran: 7.9., ves dan, »Neptunov krst«, povorka sužnjev, piratov po Bernardinu, Portorožu in Piranu. Popoldne bo krst pred hotelom Piran; 6.7. in 8.9., ex tempore, 20. prireditelj, kjer sodeluje 200 slikarjev.

Postojna: 6.9., ob 19. uri, v žel-

Slovenija

ski cerkvi, nastop komornega mešanega zbora iz Postojne, vstopni na 150 din; 7. in 8.9., od 9.15 na stadionu v Postojni, lokostrelski turnir.

LJUBLJANA Z OKOLICO

Kamnik: XV. dnevi narodnih noš, folklor in obiti: 6.9., ob 8. uri, otvoritev razstave Društva gojiteljev pasemskih malih živali na Zivliskem trgu; 6.9., ob 18. uri, večer ljudskih plesov, pesmi in melodij; 7.9., ob 18.30, folklorni večer na Trgu prijateljstva, ob 14. uri, sprevid narodnih noš po ulicah Kamnika, ob 16. uri, nastop folklornih skupin na Trgu prijateljstva.

GORENJSKA

Bled: 8.9., ob 17.30, promenadni koncert v zdraviliškem parku, izvaja pihalni orkester jeseniških železarjev; 9.9., ob 20. uri, večer komorne glasbe v cerkvi na Blejskem otoku, izvaja KPZ A. T. Linhart iz Radovljice; 11.9., ob 21. uri, večer jugoslovanske folklorne v

blejski športni dvorani, izvaja KPD Sava iz Kranja.

Kranjska gora: 8.9., tradicionalni 6. pohod na Tromejo, srečanje pohodnikov iz vseh treh dežel — Bela peč; pričetek pohoda ob 7. uri; avtobusne zveze z Vrščem in Bovecem samo ob sobotah in nedeljah do 22.9.

Jesenice: 6.9., ob 20. uri, Markova cerkev v Vrbi, glasbeni večer (koncert mešanega komornega zbora iz Prage); 7.9., ob 19.30, hokejska tekma Jesenice - KAC iz Celovca.

Radovljica: 6.9., ob 18. uri, v hotelu Grajski dvor, razstava slik avstrijskega slikarja Petra Linderja (do 27.9.).

Kranj: v galeriji Mestne hiše je na ogled razstava akademskega slikarja Milana Batiste; 6.9., ob 20. uri, Kino center, folklorni večer (Sava Kranj in Horenak iz ČSSR); 9.9., ob 17. uri, na Titovem trgu, koncert kranjske godbe na pihala.

Preddvor: 8.9., ob 20.30 do 22.30, v hotelu Bor, nastop folklorne skupine Visoko.

Bohinj: 15.9., ob 10. uri, pričetek jubilejnega 30. Kravjega bala v Bohinju.

Škofja Loka: 6.9., pred hotelom Transturnist, ples.

Restavracija Touring na Pesku

Vas Pesek leži 474 m nad morsko gladino in je po legi najvišja na Krasu. Mednarodni mejni prehod na koncu vasi je eden najvažnejših v naši deželi, saj se preko njega spušča polje v Istro in Dalmacijo prava reka turistov. Skopi napis restavracije Touring vabi mimoidočega k postanku 200 metrov pred mejnim prehodom.

Zamislil si jo je pred 17 leti izkušen gostinec, gospod Saba, ki je v že-

lji, da bi potnikom nudil nekaj novega in ustrežnejšega od stare vaské gostilne, kraj, kjer se lahko ustaviš čez noč ali pa samo na južini ali kosilu z vtisom, da uživaš udobje stalnega gosta; to je tajna privlačnost Sabovega obrata, na pol poti med motelom in restavracijo. Ob poslopu je namreč obsežno senčno parkirišče, kjer lahko nemoteno pustiš avto tudi dlje časa.

Pri vsem tem pa je glavna privlačnost Touring hotela prav restavracija. Gosto kraško rastlinstvo in bršljan, ki v svojem obsevu skrivata letno odprto jedilnico na zasenčeni terasi, primerno oddaljeno od cestnega trušča, ali ob slabem vremenu, elegantna zaprta jedilnica od koder izza velikih oken sega pogled na kraška pobočja in pristna domača kuhinja — to je podoba, ki ostane v spominu vsakega potnika, ki se je kdajkoli na dolgi in utrudljivi poti ustavil, da bi prenočil, ali samo da bi si v hladu nabral novih moči, do gosta, ki po dobrih izkušnjah prejšnjih let nalašč »povleče« do Peska in se ustavi na kosilu ali večerji. Gospod Saba mi je zaupal, da se nekateri gosti že 17 let vsako poletje ustavljajo pri njem.

Prijeten hlad vabi ob vročih dneh domače goste iz Trsta in drugih ravninskih mest na kosilo, večerjo ali mrzli prigrizek, kajti gospod Saba ima domač pršut (prašiče goji na kmetiji nedaleč od restavracije) in pa pristno vino, ki ga sam prideluje v lastnih vinogradih v Triuracu: cabernet, refošk in merlot, v manjših količinah pa tudi tokaj.

Na meniju se vrstijo kuhani štrukli, med katerimi se gospodinja najbolj postavlja s špinačnimi obeljenimi s sirom in raztopljenim maslom, pa tudi cannelloni in druge tople jedi. Mesni obrok nudi na izbiro skozi vse leto tudi domačo divjačino. Veliko povpraševanje tujih gostov po slaščicah zadovoljuje doma pripravljene jabolčni svitki in štrudli, predvsem pa okusne krostate in sadne pite, čeprav ne zaostajajo kreme in drugo pecivo.

Ob odhodu mi je padel pogled na kraško zemljo, ki je na tej planoti še pogosto pusta in gola: hura pozimi neusmiljeno pometa po ogradah, in vendar je... za pridnega nje lega najpravak. (b. Don)

Furlanija
Juljska krajina

Pesniki in pisatelji so vedno laiskavo pisali o naši deželi in opisovali njene naravne lepote.

Značilne tradicije so pri nas še vedno živo prisotne na celotnem ozemlju. Odkriti neznane koticke, nedotaknjeno naravo, pravljico pokrajino niso le reklamna gesla, temveč realnost, ki jo je treba spoznati in doživeti.

PIANCAVALLO

Začnimo s pordenonsko pokrajino, kjer je Piancavallo s svojo zemljepisno lego idealno okolje tako za družine kot za športnike. Zmogljivosti so precejšnje, poleg tega pa je na programu cela vrsta prireditev, ki težko najdejo primerjavo.

ARTA TERME

V srcu Karnije, na nadmorski višini 442 m, ležijo Arta Terme. Skupno z Dolino D'Arte se raztezajo med alpskima grebenoma But in Chiarsò in so obdane s travniki in gozdovi. Kraj, ki je bil verjetno naseljen že v prazgodovinski dobi, dolguje svoj razvoj izviru Pudia. Leta 1870 je bil odprt

IDEALNE POČITNICE V MIRU
med gozdovi in zlatimi dolinami...

prvi kopališni objekt in temu je s časom sledila tudi organizacija turizma v tem kraju.

Po obdobju stagnacije so se po vojni toplice zopet uveljavile in začeli so tudi znanstveno izkoriščati naravne vire.

RAVASCLETTO

Ravascletto je najpomembnejši kraj v Valcaldi. Leži v zeleni kotlini, ki jo obdajajo travniki in glasti, jesenovi in bukovni gozdovi. Čeprav imenoslovje doline kaže na rimski izvor, pa je obstoj kraja zgodovinsko znan šele od leta 1200.

Danes je Ravascletto dobro opremljen tudi za poletni turizem, zahvaljujoč izkoriščevanju turističnih možnosti, ki jih nudi dolina.

FORNI SAVORGNANI

Ime Forni Savorgnanj združuje turistične komplekse občin Forni di Sopra, Forni di Sotto, Ampezzo, Socchieve in Sauris.

V poletnem obdobju je to okolje še posebej zanimivo zaradi številnih vrst cvetov in rastlin ter spada po rastlinskem bogastvu med najbolj bogate in zanimive v Evropi.

Planinske kočice na tem področju so izvrstna izhodišna točka za čudovite planinske ture.

TRBIŽ
NEVEJSKO SEDLO

Obeh krajev zaradi turističnih zmognosti, velikega števila hotelov, trgovin, komercialne dejavnosti,

st, zdravstvenih uslug in naprav za rekreacijo in oddih ni potrebno posebej predstavljati.

V vseh opisanih krajih pa boste spoznali kvaliteto vin in pristnost hrane, ki jo lahko ponudi Furlanija - Juljska krajina.

Spoznati in ljubiti furlanske gore ni samo lahko, temveč se tudi splača.

Čakajo vas trenutki pravega miru in pristne želje po družbi.

ZELENI TEDNI
v Furlaniji-Juljski krajini

Od 1. do 15. septembra lahko v vseh gorskih turističnih središčih bivate pod posebno ugodnimi pogoji:

SOBA S TUŠEM
TIPICNA VEČERJA V ZNAČILNEM LOKALU
VODEN IZLET PO OKOLICI
IN FOLKLORNI VEČER

Cena le 180.000 lir na teden (do zasedbe razpoložljivih mest).

Za informacije in rezervacije se obrnite na turistične ustanove:

ARTA, tel. 0433/92002
RAVASCLETTO, tel. 0433/66033
FORNI DI SOPRA, tel. 0433/88024
TRBIŽ, tel. 0428/2135 - 2972
PIANCAVALLO, tel. 0434/655191

Teniško prvenstvo ZDA

V polfinalu tudi 16-letna Steffi Graf

NEW YORK — Kaže, da je za zahodnonemški tenis letošnje zelo uspešno leto. Že dobro znani Boris Becker je namreč nepričakovano zmagal v Wimbledonu. Na odprtem prvenstvu ZDA pa je za presenečenje poskrbela mlada, komaj šestnajstletna njegova rojakinja Steffi Graf. V četrtfinalu je namreč premagala bolj renomirano Američanko Shriverjevo s 7:6, 6:7, 7:6.

Med moškimi pa ni prišlo do večjih presenečenj, v polfinale se je brez težav uvrstil McEnroe, ki je premagal Šveda Nyströma s 6:1, 6:0, 7:5. Drugi je poznani polfinalist je šved Wilander, ki se je tako prvič uvrstil med prvo četverico na tem turnirju. Za kvalifikacijo pa se mora zahvaliti rojaku Andersu Jarrydu, ki je zaradi bolečin v trebuhu odstopil pri izidu 6:2, 2:6, 0:5. V polfinalu se bosta srečala prav McEnroe in Wilander.

Atletika: za jutrišnji finale GP v Rimu

Izredno pričakovanje

RIM — Za jutrišnji velik finale atletskega Grand prixa v Rimu so prodali že 40.000 vstopnic. To pa je najboljši pokazatelj, kakšno je zanimanje za to veliko atletske prireditve, saj bodo na stazah rimskega stadiona zbrani bržkone vsi najboljši atleti in atletinje na svetu.

V središču pozornosti bodo slej ko prej tri discipline: skok s palico (Sovjet Bubka bo seveda glavni protagonist), ženski skok v višino (Bolgarka Kostadinova bo verjetno naskakovala svetovni rekord) in ženski tek na 3.000 m (pričakovati je ogorčen boj med Deckerjevo, Buddovo in Puicovo).

KOŠARKA: TURNIR V ROSETU

Poraz Stefanela

Livorno — Stefanel 86:82 (30:38)

STEFANEL TRST: Bellina, Francescato 8, Fischetto 14, Colmani, Riva 6, Vitez 10, Howard 30, Bertolotti 10, Lucantoni 4, Collarini.

ROSETO — V prvem kolu košarkarskega turnirja v Rosetu je tržaški Stefanel, čeprav je bil večji del srečanja v vodstvu, izgubil proti Livornu. V zmagovitem moštvu sta bila najboljša Američana Sappleton (25 točk) in Rolle (23).

V drugi tekmi na sporedu pa je Juvecaserta premagala Yogo iz Bologne s 105:104 (59:53).

Košarka: Jugoslovanke boljše od Italijank

VICENZA — V okviru priprav na žensko EP so košarkarice Jugoslavije zanesljivo premagale Italijo z 82:55 (35:20).

Avtomobilizem: danes poskusne vožnje za VN Italije

MONZA — Danes bodo v Monzi prve uradne poskusne vožnje za veliko nagrado Italije v formuli 1. Že večeraj se je na prizorišču nedeljske VN zbralo več kot 12.000 ljubiteljev avtomobilizma.

Namizni tenis: jutri in v nedeljo za 10. Kraški pokal

Kras prireja mednarodni turnir

Jutri in v nedeljo bo v zgonski telovadnici kakovostni ženski namiznoteniški turnir za 10. Kraški pokal. Nedvomno je omenjen športni dogodek eden najpomembnejših pri nas, saj se ga redno udeležuje veliko število boljših jugoslovanskih namiznoteniških igralcev.

Organizator, namiznoteniški odsek Krasa je v Zgonik povabil kar enajst ekip iz matične domovine, zamejstva in ekipo iz Senigallie. Doslej so udeležbo že potrdile naslednje ekipe: Je-

senice, Kranj, Kemičar iz Hrastnika, ljubljanska Olimpija, Vrtojba, Azzurra iz Gorice in Grandi Motori Trst, poleg seveda domačega Krasa.

Zadnji turnir za Kraški pokal je bil na sporedu leta 1981 in letos so se športni delavci Krasa odločili, da po štirih letih spet prireditelj turnir, ki se bo od letos dalje redno odvijal vsako leto. Pred leti so se turnirji za Kraški pokal odvijali vedno ob priliki domače občinske razstave vin. Tradicija se je pretrgala, kar se tiče namiznoteniškega turnirja le zaradi pomanjkanja primernih prostorov. Letos, ko je končno društvo prišlo do krasnega objekta v Zgoniku, je vse veliko lažje. Organizator je imel letos le nekoliko težav z datumom, ki bi bil primeren za vse povabljene ekipe. Kljub temu da smo skoraj še v počitniškem obdobju, pa Krasovi igralci in igralke marljivo vadijo že precej časa, saj se zavajajo pomembnosti domačega turnirja in igralke v belo-rdečem dresu bodo skušale jutri in v nedeljo za-

pustiti čimboljši vtis. O kakovosti turnirja kaže podatek, da bosta jutri in v nedeljo prisotni v Zgoniku druga in tretja najboljša ekipa v Jugoslaviji, in sicer Kemičar iz Hrastnika ter ljubljanska Olimpija. Poleg tega pa bo stopila za zeleno mizo tudi ena najboljših jugoslovanskih igralcev Frelihova iz Kranja. (Z.S.)

totip

1. — prvi	1	1
drugi	X	2
2. — prvi	1	1 X
drugi	1	X 1
3. — prvi	1	2
drugi	2	1
4. — prvi	1 X	2
drugi	2	1 X
5. — prvi	1	X
drugi	X	1
6. — prvi	X	2
drugi	2	X

Nogomet: Racetov memorial

Visok poraz gajevcev

S. Nazario Mobili Elio — Gaja 5:1 (1:0)

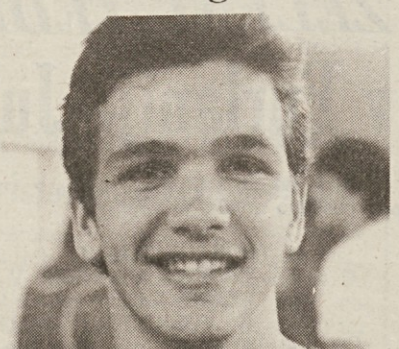
STRELCI: v 43. min. Lanza, v 69. min. Radivo, v 72. min. avtogol Kante, v 75. min. Somma, v 84. min. Persi z 11-metrovke, v 87. min. Trento. S. NAZARIO MOBILI ELIO: Radišlovich, Mihich, Prelaz, Ghersinich, Franc, Cerok, Lanza, Balos (od 85. min. Trento), Radivo, Persi, Carrone (od 59. min. Razman).

GAJA: Kante, Maks Grgič (od 53. min. Križmančič), Kalc, M. Rismondo, Gabrielli, Viviani, Somma, Alfieri, Lenarduzzi, Pečar (od 73. min. Simonut), Vrše (od 75. min. Della Riva).

Ekipa S. Nazaria je četrti polfinalist Racetovega memoriala. Sinoči je namreč z visokim izidom 5:1 premagala Gajo, ki je sicer dobro začela in kljub temu, da je prvi gol dobila šele tik pred koncem polčasa, ni nihče pričakoval tako visokega poraza Gaje. (B.R.)

danes igra za vas

David Pregarc

DAVID PREGARC (letnik 1967) se je že leta 1973 pri Bregu začel ukvarjati z minibasketom. Vztrajal je celih pet let, nakar se je opredelil za nogometno dejavnost. Odigral je eno sezono pri Bregu, naslednji dve prvenstvi pa je prebil pri Rosandri, oziroma Costalungi. Pred štirimi leti pa se je sklenil vnovič spoprijeti s košarko in se je pridružil Borovim naraščajnikom. Trenutno igra pri Boru Radenski v vlogi krila.

Prejšnji teden je Vesna Klemše pravilno napovedala devet rezultatov.

Izjava predsednika SZ Jadran Gantarja

V zvezi z najemom za eno leto na posodo Stefanelovega igralca Zartottija nam je predsednik SZ Jadran dr. Drago Gantar dal naslednjo izjavo.

Čim bolj se bližamo začetku vsedržavnega drugoligaškega košarkarskega prvenstva, tem bolj so se nas lotevala razna vprašanja o problematiki, s katero smo se že začeli in se bomo morali soočiti skozi celo sezono 1985 - 86, o problematiki, ki nujno izvira iz zanesljivo visoke kvalitete, s katero se lahko ponaša italijanska B liga. Od vseh koncev in krajev severne in srednje Italije namreč, kjer bomo gostovali z zunanjimi tekami, prihajajo vesti in glasovi, kako so se naši jutrišnji nasprotniki kvaliteto in organizacijsko ojačili. Prav gotovo pa ni prišlo do naših ušes mnogo drugega, kar spada v pripravo tako zahtevnega prvenstva, kot je italijanska B liga.

In Jadran? Jadran, se pravi njegovo vodstvo, se prav gotovo ni uspavalo na lovorikah zmagovalstva in navdušenja, ki ga je napredovanje v B ligo rodilo ne samo pri atletih in vseh športnih delavcih, ampak pri naših navijačih in lahko rečemo pri celotni tržaški publiki. Lotilo se je takoj organizacije v širokem pomenu te besede, kajti naša prva skrb je bila predvsem, da bi ustvarili osnove in pogoje, brez katerih si je nemogoče zamisliti dostojnega sodelovanja v prvenstvu B lige. Nemalo srečanj in sestankov, diskusij in razgovorov je bilo treba, preden je družba Finjadran postala stvarnost, ki je nam vsem vlila novega poguma, žive volje in klene odločnosti nadaljevati po poti, po kateri je naša združena košarkarska ekipa od zmagovalstva do zmagovalstva strumno korakala in prispela do svetlega cilja, ki bi ga najraje trdno zadržala v naših rokah kot odskočno desko nasproti morda novim in še pomembnejšim dosežkom. Vzporedno je nas zagrizeno spremljala iskrena zaskrbljenost, ki smo jo delili z vsemi športnimi društvi, ki gojijo košarko v zamejstvu, kako izravnati in izpeljati pot do tistega skupnega imenovalca s katerim bi se dala uokviriti celotna problematika naše košarke v organsko strukturo strmečo za rezultati in cilji, ki jih ta problematika zahteva in narekuje. Prvi koraki so bili storjeni, lahko s ponosom govorimo in rečemo, da je vse kar igra košarko v zamejstvu osredotočeno v Jadranu.

A vse to spada v tisti brezpogojni okvir, v tiste neodpovedljive osnove odkar se Jadran klubovalno in pomembno pojavi na obzorju našega zamejskega športa. Vztrajnost je bila široko poplačana, za kar se moramo srčno zahvaliti našemu človeku, ki je pokazal in dokazal lepo mero poslušnosti in čuta pri reševanju tega aspekta problematike.

Kaj pa ekipa atletov, ki so se do sledj bojevali v združenem Jadranu in ki so se že angažirali, da hočejo z enako voljo in vestjo nadaljevati tudi v B ligi? Ali moremo in smemo mi vsi športni delavci in publika nalagati na ramena in v srce naših fantov še večja bremena in zahtevati od njih še večje žrtve, ki bodo nujno povezane z zahtevnejšim prvenstvom? Za naraščaj je tako rekoč poskrbljeno, v upanju, da bodo iz njega zrasli atleti, ki naj se bodo primerjali z današnjimi igralci. A tu je perspektiva za bodočo prvenstva. Kaj pa skorajšnje prvenstvo, ki ga imamo pred nami? Kljub neomajnemu zaupanju in lastne sile in moči, kljub neokrnjenemu prepričanju, da bi se utegnili naši fantje

boriti brez tiste pomoči, ki je danes kot danes ne moremo pričakovati od lastnih naraščajniških vrst ali ki nam jo utegne nuditi domače sosedno okolje še in še zavidljivo, ko se nas loteva bojazen in skrb ali bomo kos zahtevnemu prvenstvu, ki smo ga vztrajno zasledovali in srčno pričakovali, a pred katerim smo se racionalno čutili še neobgljene in neenake, brž ko se je iz plah želje predvsem zaradi naših fantov, začela oblikovati verjetnost take stvarnosti. Drznost ali celo prezirnost se utegneta bridko maščevati, zato se nismo nikoli odrekli ustrezni meri ponižnega pristopa do športa in do košarke posebej!

Prijetno je tudi tovrsten odnos in neoporečno športno vedenje naših atletov na domačih športnih tleh in na gostovanjih veliko pripomoglo, da je Jadran in z njim ves zamejski šport pridobil na ugledu in pozornosti tudi v očeh naših najbližjih sosedov, naših someščanov ita-

Danes prijateljski tekmi

Jadranovih članov in kadetov

V okviru slovenskih košarkarskih dnevov bosta danes v Zagorju prijateljski tekmi, v katerih bodo igrali Jadranovi člani in kadeti.

lijanske narodnosti. Jasno, v prvi vrsti zaradi tega, ker se je Jadran, skoraj brutalno za gledanje marsikoga rojeval v vrstah osrčja mesta samega kot stvarnost, ki je ni mogoče zatajiti in pred katero je zastoj zapirajoči oči.

Osebnost sem prepričan, da ljudem, ki so se približali Jadranu in športnim delavcem okoli njega z dokajšnjo odprtostjo, ni botroval le goli interes pridobiti dobrega igralca, ampak nekaj več, kar je namreč človeku prirojenega od rojstva, kar je človeku vlito v kri, srce in možgane, zemlje, ki ga je rodila, tiste zemlje, ki nam je skupen dom iz davnih časov, včeraj in danes, v veselju in žalosti, v sodelovanju in prepiranju, v prijateljstvu in sovrastvu in tako kot včeraj tudi jutri željo, da bi sovrastva bilo vedno manj! Boris, eden od naših najboljših košarkarjev, katerega pogrešamo še danes, kot za človekom prepojemnim z globoko človečnostjo, z iskreno mladostno zagnanostjo in z obojato športno perspektivnostjo, je objektivni dokaz, kako je tista odprtost določenega kroga ljudi, ki utegnjejo soustvarjati javno mnenje, vplivala na ustvaritev pozitivnega odnosa številne publike, tudi zagrizene ne samo v športnem smislu, ki spremlja košarko najvišjega italijanskega prvenstva, do slovenskega človeka, ki mu zavest in hrbenico, kakršno on izkazuje in deklarira vedno in povsod. Boljšega medija naše skupnosti v borbi za naše naravne pravice ni mogla dati iz svoje srede! Vrata so bila odprta in pot je bila nakazana. Primerno je torej, da na drugem koncu nakazane poti ne zapiramo naših vrat, saj drugače pravega resničnega srečanja ne bo, tistega srečanja namreč, ki nam nalaga skupen dom, v katerem živimo in hočemo složno živeti, saj nesloga pelje v razhajanje in sovrastvo. Fant italijanske narodnosti, za katerega smo se odločili, da nastopa v prihodnjem prvenstvu v drehsih Jadrana, je košarkar z določenim izkustvom B lige, saj je v preteklem prvenstvu dobro igral za Montebelluno, postavne višine in do skrajnosti angažiran, postati košarkarski profesionalc, ki vztrajno stremi po »najvišjem«. Njegov pristop v vrste slovenskih fantov in izjava, da se čuti prijatelj med prijatelji, domačin med domačini, naj bosta porok, da bo s te strani posebjal tisti medij, ki bo posredoval svojim ljudem bogato vsebino ambienta, ki so ga imeli za tuje, ga in zaprtu nerazpoložene, ki pa je konec koncev tisto isto okolje, v katerem živijo enaki ljudje z enakimi vsakdanjimi skrbmi, z enakim vsakdanjim zadovoljstvom ali nezadovoljstvom, prepojeni z enakim znanim in zagoreli od istih sončnih žarkov in ob istem Jadranskem morju. Odločitev je bila soglasna, potem ko so bili do podrobnosti prerešani in premetli vsi do tu nakazani razlogi, kot tudi iz njih izvira, med vsem odgovornimi športnimi delavci, ki so danes zadovoljni, da skrbijo in delajo v interesu in za interes zamejske košarke kot organske celote.

Naj bo dopuščeno, da naslovimo tudi s tega mesta na odgovorne voditelje družbe Pallacanestro Trieste izraze iskrene hvaležnosti za izredno dobre pogoje, ki so pripomogli k uresničitvi takega sodelovanja z vsestranskimi koristmi.

1. jugoslovanska nogometna liga

Gostujoče ekipe uspešne

FRANCI BOŽIČ

V sredo je bilo v 1. jugoslovanski ligi na sporedu 6. okrnjeno prvenstveno kolo. Zaradi smrtne nesreče srednjega napadalca Partizana Dragana Manceta sta Sutjeska in Partizan tekmo preložila.

Gostujoča moštva so se tokrat dobro odrezala, saj so osvojila skupaj kar 7 točk. Za največje presenečenje je poskrbel Dinamo iz Vinkovcev, ki ga vodi ljubljanski trener Gugolj. Dinamo iz Vinkovcev je namreč v Beogradu premagal Crveno zvezdo z 1:0. Gol je v predzadnji minuti dosegel Čop. Vinkovski nogometaši so nadigrali pokalne zmagovalce Jugoslavije. Branili so se z elastično obrambo, v hitrih protinapadih pa so pogosto spravljali v obup reprezentančnega vratarja C. zvezde Ljukovčana, ki ga je enkrat rešila tudi vratarica, Zagrebški Dinamo je tokrat na gostovanju v Tuzli zablestel v polnem sijaju. Boro Cvetković, srednji napadalec Dinama in olimpijske reprezentance Jugoslavije je dosegel najlepši gol. Z razdalje okoli 35 m je s topovskim udarcem zadel desni zgornji kot vrat Slobode. Dosegel je prva dva od petih golov. Tretja je v gosteh zmagala Rijeka. Novincu Beogradu je pokazala, kako se je treba boriti v 1. zvezni ligi. Uspešnost gostujočih moštvev je sklenil Velež, ki je v Sarajevu odščitnil točko državnemu prvaku. Omeniti moramo, da je Sarajevo že od prvih minut igralo brez kapetana Pašića, ki se je poškodoval. Prav tako kot Boro Cvetković v dresu zagrebškega Dinama, je blestel v Hajdukovi majici Zlatko Vujović, lani najboljši jugoslovanski strelec s 27 goli. V derbiju kola z Željezničarjem, ki pa si ga je presenetljivo ogledalo le 20 tisoč gledalcev, je od petih golov dosegel prvega in tretjega. Prvo zmagavo je dosegel Vardar, h kateremu se je po 18 mesecih iz Novega Sada vrnil trener Višnjčevac, ki je med

drugim uspešno vodil tudi Olimpijo. Vardar, ki bo ob Hajduku in Partizanu letos zastopal Jugoslavijo v tekmovalstvu za pokal UEFA, je igral kot preroben. Najbolj se je izkazal srednji napadalec Pančev, ki je dosegel prvega od treh golov. Zaslužen pa je tudi za drugega, saj so ga branilci, novince Čelika zrušili in sodnik je upravičeno zaradi prekrška nad njim dosodil 11-metrovko. Zvezni selektor Miloš Milutinović je bil po včerajšnjem kolu zadovoljen, saj so trije kandidati za reprezentančni dres s številko 9 Zlatko Vujović, Bora Cvetković in Darko Pančev, pokazali izvrstne igre in učinkovitost. Prav to pa je bilo pri jugoslovanski najboljši selekciji pogrešati. Jugoslavijo čaka namreč 28. septembra v Beogradu kvalifikacijska tekma za svetovno prvenstvo z NDR. Če Jugoslavija te tekme ne dobi, bržčas ne bo videla Mehike.

IZIDI 6. KOLA

Vardar - Čelik 3:0; Priština Osijek 1:0; Sloboda - Dinamo (Z) 0:5; Budućnost - Vojvodina 2:0; Hajduk - Željezničar 5:0; Beograd - Rijeka 1:3; Sarajevo - Velež 0:0; C. zvezda - Dinamo (V) 0:1; Sutjeska - Partizan preloženo.

LESTVICA

Dinamo (V) 9; Sarajevo, Velež in Partizan 7 (vsi po tekmo manj); Dinamo (Z), Hajduk 7; C. zvezda, Priština 6 (obe po tekmo manj); Budućnost, Osijek in Željezničar 6; Sutjeska 5 (tekmo manj); Rijeka in Beograd 5; Čelik in Sloboda 4; Vardar 3; Vojvodina 1.

PRIHODNJE KOLO BO V NEDELJO Nogometaši Maribora so z zmago nad Olimpijo v Ljubljani z 1:0 osvojili slovenski nogometni pokal in se uvrstili med 32 najboljših. Maribor je edina slovenska enajsterica, ki bo prihodnjo sredo sodelovala v šestnajstini finala za jugoslovanski pokal. Edini gol je v 15. min. igre dosegel nekdanji član Olimpije Prelogar, ki zdaj uspešno igra za Maribor.

V organizaciji odbojbarske komisije ZSSDI poteka te dni pri Banih desetdnevni tečaj

Kar 140 mladih odbojkarjev in odbojkaric pridno trenira

Zelo naporni, toda pestri »banovski dnevi« »Mladi trenerji presenetili«

V organizaciji odbojbarske komisije pri ZSSDI poteka v teh dneh desetdnevni odbojbarski tečaj pri Banih, ki je letos že devetih na vrsti. Odbojbarska komisija prireja tečaj predvsem z namenom, da čim bolj propagira in popularizira odbojko med najmlajšimi, obenem pa da nudi tudi trenerjem, med katerimi je več začetnikov, priložnost, da se na terenu z delom z mladimi preizkusijo.

Letos se je na tečaj prijavilo točno 140 tečajnikov, od katerih je 49 fantov, kar je vsekakor zelo razveseljivo. Tudi starostna meja tečajnikov se niža, saj jih spada letos velika večina še v kategorijo minivolleya. Manj razveseljivo, rekli bi zaskrbljujoče, je dejstvo, da sta svoje atlete letos prijavila le Breg in Sloga, ki imata 120 tečajnikov in tečajnic. Sko-

rajda nerazumljiva je odsotnost ostalih društev, ki so bila vse do letos stalni gost »banovskih dnevov«. Opažovalcu se zato naravnost vsiljuje občutek, da je marsikje odbojka v križi in da društva nimajo nobenega pomladka.

Delovni dan poteka tudi letos pri Banih po že ustaljeni tradiciji. Jutranji trening se prične ob 9.30 in traja dve uri. Mlade tečajnike trenira letos 11 trenerjev in sicer: Aleksandra Foraus, Mira Grgič, Maksimiljan Gulič, Marko Kalc, Marko Kerpan, Ksenija Kocjančič, Marko Kralj, Maria Grazia Legiša, Saška Pertot, Ivan Peterlin in Tamara Ušaj. Koordinator dela in vodja trenerjev pa je tudi letos Franko Drasič, ki s svojimi nasveti najbolje pomaga mladim trenerjem. Po treningu imajo tečajniki

izdatno in okusno kosilo, po popoldanskem odmoru pa se ob 14.45 prične drugi trening.

Tudi ta traja dve uri, nakar se tečajniki odpravijo domov. Odbojbarski tečaj bo trajal do srede. Zadnji dan bo kot običajno na sporedu turnir, na katerem se bodo najmlajši pomerili med seboj in sebi in ostalim pokazali, kaj so se na teh pripravah naučili, oziroma koliko so napredovali. Z organizacijskega vidika teče vse v najlepšem redu, čeprav terja tak tečaj veliko priprav.

Odbojbarska komisija pri ZSSDI je z izpeljavo tečaja vsekakor ponovno potrdila svojo dobro organiziranost, navdušeno delo mladih tečajnikov pa je najboljši dokaz, da je izbira tovrstnega načina kadrovanja povsem pravilna. (INKA)

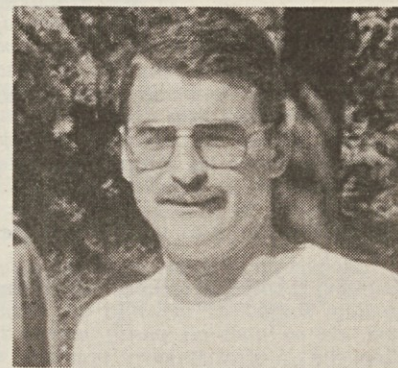
Franko Drasič je tudi letos vodja tečaja pri Banih. To je že njegova deveta »banovska izkušnja«.

»Z delom tečajnikov in trenerjev sem zelo zadovoljen. Kar polovica trenerjev je letos prvič na tem tečaju in presenetilo me je, kako so se vsi resno lotili dela. Tudi doma se pripravljajo na vadbo, kar kaže, da je njihov pristop do dela povsem pravi in tudi spodbuden za eventualno njihovo nadaljnje trenersko delo pri matičnih društvih,« je dejal Franko Drasič.

»Naša odbojbarska društva bodo tako lahko dobila nove trenerske moči...«

»Že nekaj trenerjev je svoje prve izkušnje začelo prav na našem tečaju in ti trenerji so sedaj našim društvom zelo koristni. Mislim namreč, da je prav ta tečaj zelo važen test za tiste, ki se mislijo posvetiti trenerstvu. Neposredno delo z mladimi je zanje najboljše šola. Zato tudi mladim trenerjem prepustim precej iniciative. Seveda pa, če so kake težave, mladim trenerjem priskočim na pomoč. Sicer pa ponavljam, da sem z delom trenerjev in tečajnikov kar navdušen.«

Eden od veteranov trenerjev »banovskih dnevov« je gotovo Ivan Pe-

Ivan Peterlin

terlin, ki je bil tudi eden glavnih pobudnikov tečaja pri Banih.

»Prvi in zelo spodbuden podatek, ki ga lahko navedem glede letošnjega tečaja, je ta, da imamo letos skoraj 50 fantov. To pa tudi pomeni, da se je zanimanje za odbojko zelo povečalo tudi med moškimi. Drugič bi omenil, da se je letos tečaja udeležilo zelo veliko število mladih in mislim, da je izbira, da se prične delati z mladimi, povsem pravilna. In res škoda je za tista društva, da se niso uspela organizirati, da bi poslala svoje predstavnike in so tako izgubila to priložnost,« je dejal Ivan Peterlin, katerega smo za nekaj minut »ukradli« skupinici deklet, ki je pridno delala pod njegovim vodstvom.

»Vodja tečaja je kar navdušen nad delom mladih trenerjev...«

»Zanimivo in obenem zelo spodbudno je, da raste kvaliteta dela trenerjev. Le-ti so namreč dobro pripravljeni. To kvalitetno delo pa bo seveda zelo koristno matičnim društvom, v katerih bodo tile mladi fantje in dekleta delali. Naj dodam še, da takega delovnega vzdušja kot letos še ni bilo.« (bl)

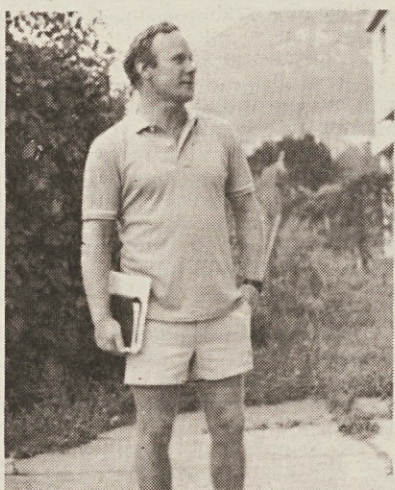
Franko Drasič

Pogovor s strokovnim vodjo združene smučarske ekipe Andrejem Mažgonom

S strokovnim in resnim delom do uspehov

Smučarska sezona je še precej daleč, toda za nekatere se je trdo delo, ki je predpogoj za tekmovalno smučanje, že začelo. Jasno, da mislimo na našo združeno tekmovalno ekipo, ki jo sestavljajo smučarji SPDT, Brega, Mladine in SK Devin. Ta mlada ekipa, na kateri slonijo upanja našega zamejskega smučanja, se že dva tedna pripravlja s suhimi treningi v dolinski telovadnici.

Petindvajset mladih atletov pod vodstvom trenerja Gianija Furlaniča pridno goji fizično kondicijo in se pripravljajo na bližnje izlete na sneg. Toda če se smučarji trudijo, tudi vodstvo ekipe ne zaostaja. Pred tremi leti so sestavili to združeno tekmovalno ekipo z namenom, da bi najboljši zamejski smučarji bili združeni v enotno skupino. Rezultati te zamisli so bili kaj kmalu vidni, saj so že lani slovenski »drsači« tekmovali na raznih važnejših tekmovanjih in dosegli še kar solidne rezultate. Letos pa je smučarska komisija sklenila izboljšati tehnični nivo ekipe in »najela« novega strokovnega vodjo, ki je demon-

strer Andrej Mažgon iz Kopra. Mažgon smo srečali v dolinski telovadnici, ko je ravnokar testiral naše tekmovalce s tehniko, ki jo uporabljajo tudi pri jugoslovanski državni reprezentanci.

»Andrej Mažgon, najprej bi radi,

da se predstavite našim bralcem.«

»Rade volje. Moje ime že poznate. Doma pa sem iz Kopra. Že dvajset let sem smučarski demonstrator in trener. Poleg tega pa sem tudi tajnik telesnokulturne skupščine iz Kopra.«

»S kakšnim namenom ste prišli v Trst vodit to mlado ekipo in kaj si od nje obetate?«

»Prišel sem z namenom, da pomagam zamejskim Slovincem vzgojiti svoje smučarske kadre in izboljšati strokovni nivo dela. Predvsem je moja naloga, da nekako šolam voditelje, tako da bodo kasneje tudi sami zmožni opravljati to delo. Delo smo začeli s kvalitetnimi suhimi treningi, ki jih vodi prof. Furlanič, kasneje in to mislim že prihodnjo soboto, pa se bomo podali na sneg, kjer bom vodil priprave na smučeh. Od ekipe ne pričakujem večjih tekmovalnih uspehov, ker je oddaljenost od smučarskih centrov velika in ker se otroci posvečajo tudi drugim športnim in kulturnim dejavnostim. Naš cilj je, da se uveljavijo v strokovnem pogledu in postanejo kasneje dobri voditelji. Pozitivno je tudi dejstvo, da otroci spo-

znajo korist suhih treningov in ne samo smučanju kot takega.«

»Kaj pa pomenijo ti »testi«?

»To so testi, ki jih uporabljajo vse tekmovalne skupine in ki dajejo točno mero pripravljenosti, sposobnosti in izboljšanja pri vsakem posameznem smučarju. Testi bodo namreč na sporedu vsak mesec, tako da bomo imeli jasno sliko fizičnega napredovanja vsakega otroka.«

»Omenili ste, da v soboto odidete na sneg. Kaj nameravate tam vaditi?«

»Vadili bomo predvsem tehniko osnovnih smučarskih elementov in sicer od tega kar že znanjo, najprej. Smučanju bomo posvetili štiri ure dnevno, medtem ko bomo ostali čas izrabili za fizično kondicijo in preštudiranjem, napak posameznika, ki jih bomo med dnevom snemali po videotapeju. Naj povem, da pri tekmovalcih pluzenje ne pride v poštev, zato se bodo posvetili predvsem tekmovalni tehniki.«

Davor Zupančič

obvestila

SKIROLKARSKI ODSEK ŠD MLADINA

obvešča svoje atlete, da se bodo treninški redno začeli v ponedeljek, 9. septembra, ob 17. uri v Križu pred gostilno Verena.

JK ČUPA

obvešča, da bo DRUŠTVENA REGATA za kajutne jadrnice v nedeljo, 8. septembra s startom ob 11. uri.

BOR INFORDATA

obvešča, da bo seja odbora danes, 6. septembra, ob 19.30 na stadionu 1. maj.

FC PRIMORJE

vabi vse mladince, ki bi se radi ukvarjali z nogometom, da pristopijo k društvu. Za prvenstvo cicibanov pridejo v poštev rojeni od 1. 7. 1975, začetnikov od 1. 7. 1973 do 30. 6. 1975, najmlajših od 1. 7. 1971 do 30. 6. 1973. Vsak tork, sredo in četrtek od 17. do 19. ure na igrišču na Proseku.

DRUŠTVO SLOVENSKEŠKI LOVCEV

FJK »DOBERDOB« prireja v nedeljo, 8. septembra, ob 9. uri, v okviru lovskega praznika v Zgoniku, BALINARSKI TURNIR.

ŠZ SLOGA - PLANINSKI ODSEK

vabi športna in kulturna društva na 5. tradicionalni spominski pohod »Bazoviški junaki 85«, ki bo v nedeljo, 8. septembra, v Bazovici. Vpisovanje do 10.45 na vrtu Bazoviške zadruge, odhod ob 11. uri.

Bližnje delovanje SPDT

To nedeljo se bo večja skupina planincev SPDT podala na izlet z osebnimi avtomobili na Koroško. Izlet, ki ga organizira in vodi odbornik SPDT Ljorže Abram, ima seveda poleg planinskega pomena (udeleženci se bodo namreč tudi povzpeli na Obir - 2142 m) tudi političen, saj se bodo tržaški zamejski predstavniki srečali s koroškimi brati — predstavniki Slovenskega planinskega društva Celovec ter prosvetnega društva »Obir« z Obirskega in »Zarja« z železne Kaple. Odhod planincev bo v nedeljo ob 5.00 izpred tržaške sodnijske palače, povratek pa v poznih večernih urah. Za bolj ali manj izkušene planince bosta na sporedu dve varianti — pač lažja in težja — za vzpon na Obir.

Začetek alpinističnega tečaja SPDT

Pred kratkim se je uspešno pričel alpinistični tečaj SPDT, ki ga že četrto leto zaporedoma prireja Alpinistični odsek pri tem društvu. Skupno je vpisanih deset tečajnikov, ki so: Elizabeta Venuti, Egon Pertot, Saša Ban, Valter Orel, Tanja Pečar, Marko Jarc, Jure Jerman, Davide Brissi, Francesco Zampichiatti in Igor Grgič. Pred tednom dni je bil

iz planinskega sveta

prvi spoznavni sestanek, na katerem je priznani alpinist Igor Škamperle prikazal vrsto diapozitivov s svojih plezarij širom po svetu.

V nedeljo pa so se tečajniki pod vodstvom alpinistov Lenarda Vidaliča, Fauste Sisti, Davorja Zupančiča, Tatjane Grgič, Igorja Castellanija, Iva Kafola, Igorja Ceja, Marjana Slepčevića in Angela Kermeca podali v Dolino Glinščice, kjer so vadili po kratkih, a še precej zahtevnih in napornih smereh v tej dolini. Glede na to, da je imel praktično vsak tečajnik svojega vadiatelja vidimo, da so bodoči alpinisti od svoje prve praktične vaje mnogo odesli.

Sinoči pa je bilo na sporedu že drugo predavanje v okviru tega tečaja. Dušan Jelincič je govoril na temo: »Zgodovina alpinizma pri nas in širom po svetu.«

Naslednja praktična vaja pa bo to nedeljo, spet v Glinščici. Zbirališče tečajnikov in vadiateljev bo ob 8.30 na Jezeru, od koder se bodo skupno podali v Dolino. Že v nedeljo kasneje pa se bo tečaj preselil v Dolomite. Praktična vaja dne 15. t. m. predvideva namreč plezarijo v ple-

zalskem vrtcu Cinque Torri pri Cortini D'Ampezzo. Vse podrobnosti bomo še javili.

Osrednji Dan planincev na Rogli

To nedeljo bo na Rogli na Pohorju osrednji, že 17. po vrsti, dan slovenskih planincev. To je že celo vrsto let idealna priložnost srečanja med starimi znanci z vseh koncev in krajev Slovenije, redno pa se jih udeležijo res veliko število. Tudi tokrat namreč organizatorji pričakujejo kakih 10 tisoč obiskovalcev, na sporedu pa bo slavnostni, kulturni in še športni program.

Novo v Sfingi in Civetti

V zadnjem času je vrhunskih dosežkov slovenskih alpinistov toliko, da jih ni mogoče sploh vse zabeležiti ali pa jim slediti. Pred kratkim sta Silvo Karo in Franček Knez v Sfingi, v triglavski severni steni, začrtala še eno novo smer in jo imenovala Diretissima, Bogdan Bišćak in Matevž Lenarčič pa sta opravila prvenstven vzpon v Dolomiti. Diretissima je dolga devet raztežajev, visoka pa 300 metrov. Oce-

nila sta jo s VII-, A3, A1, plezala pa sta osem ur in pol. V smeri sta pustila tri svedrovce s ploščicami in vijake ter štiri kline. Sfinga je tako dobila osmo smer. Od desne proti levi so plezali: Kamin Sfinge, Kuna - naver - Drašler, Raz mojstranskih veveric, Obraz, Diretissima, Črni prt, Ključ sreče in Desperados.

Bišćak in Lenarčič pa sta 8. avgusta prosto ponovila v Civetti smer Andrich - Fae (VI+), dva dni kasneje pa sta opravila prvenstveni vzpon. Prečila sta celotno ostenje. Ocena je VI+ (en raztežaj), drugo pa VI+/V+ in lažje. Varovala sta 35 raztežajev, približno toliko pa sta plezala še nenavezana. Porabila sta 15 ur in bivakirala na robu stene. (dj)

Peta številka revije Alp

Pred kratkim je izšla septembrska številka edinega italijanskega planinskega mesečnika Alp, ki je dosedaj po kvaliteti presegel vsa pričakovanja. Založnik je moral namreč vsakič povečati naklado, pa še to, kot kaže, ni bilo dovolj. Verjetna je največja odlika tega časopisa aktualnost

in zanimivost novic, dobre rubrike in pa res izredne barvne slike.

Uvodnik je posvečen pred kratkim preminulemu Siegfriedu Messnerju takoj nato pa je članek o Dolomiti in o problematiki zavarovanih poti. Mnenj za in proti je mnogo, in vsa so dovolj osnovana. Naslednji članek govori o tragediji doline Stava, kjer je zemeljski usad pometel del vasi, to nesrečo pa se je dalo preprečiti že zdavnaj.

Seveda je mnogo člankov posvečenih alpinizmu. Prav gotovo je zanimiv tisti, ki govori o znameniti severni steni Eigerja. O tej steni je bilo napisanih že celo vrsto knjig in razprav, kaže pa, da je ta argument še vedno privlačen. Le pred kratkim je Franček Knez s splezalcem opravil prvenstven vzpon z izjemno težavnostno stopnjo prek te stene, kar pa le potrjuje važnost te gore v zgodovini alpinizma.

Revija se nato povrne v Italijo (Apuanske Alpe), nato pa je spet članek o prostem plezanju.

Kot že rečeno, so rubrike zelo dobro izbrane. Govorijo namreč o planinski literaturi, o najnovejših materialih (ki so vse bolj specializirani in ... drugi, o planinskih poteh in stezah in še o drugem. (dj)

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poslani tekoci račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101 603 45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglosi - Ob delavnikih - trgovski 1 modul (sir 1 st. viš. 23 mm) 43.000 lir Finančni in legalni oglosi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglosi 550 lir beseda. Ob praznikih povisek 20% IVA 18% Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglosi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglosnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI

primorski dnevnik

6. septembra 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tix 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zakonodaja na Nizozemskem

Smrt iz usmiljenja

HAAG — Nizozemska, od nekdaj znana po svojih svobodnjaških nazorih, bo morda prva država na svetu, ki bo odstranila še en tabu in uvedla evtanazijo. Posebna državna komisija je v svojem poročilu meseca avgusta priznala zelo bolnim osebam, ki to same zahtevajo, pravico do »smrti iz usmiljenja«. Predsednica holandske zveze za prostovoljno evtanazijo (VVE) Helene Terborgh je izjavila, da je Holandska edina država na svetu, ki si uradno prizadeva odpraviti zakonske in družbene ovire za uvedbo dostojne smrti.

Holandsko vrhovno sodišče je lani sklenilo, da je potrebno upoštevati zakone in zdravniško etiko. Na tej podlagi so sodišča oprostila več zdravnikov, ki so izjavili, da so ubili ali pustili umreti ljudi iz usmiljenja. Komisija 15 strokovnjakov predlaga spremembo zakonodaje, da bodo sodišča imela podlago za svoje ravnanje. Komisija, ustanovljena 1982. leta predlaga spremembo zakonodaje, ki v takšnih primerih prisoja zdravnikom 12 let zapora.

Kot izjavlja Terborgh, je na Holandskem za evtanazijo 80 odstotkov prebivalstva. V državi je že dolgo let v veljavi, vendar jo sedaj želijo tudi pravno uzakoniti. Toda vprašanje ni tako enostavno. Komisija se je prejela številne pritožbe, tako iz verskih krogov, ki se borijo za življenje, kakor od zagovornikov evtanazije, ki zahtevajo hitro sprejetje zakona. Predvsem pa zdravniki terjajo jasnost za bolnike, ki so v nezvesti. Vprašanje so nadalje tiče zdravniškega in pomožnega osebja, ki zaradi vesti nasprotuje smrti iz usmiljenja. Zdravnik Admiraal, ki je pomagal umreti 36-letnemu neozdravljivo bolnemu za mišično distrofijo (sclerosi multipla), se zavzema za jasno zakonodajo.

»Solz, ki jih bomo prelili s svojci, ne bo nič manj, pač pa bomo imeli bolj mirno vest,« pravi. Preden bodo zakon spremenili, bo potrebno še precej časa. Vlada bo kmalu proučila predloge komisije, toda reform pred političnimi volitvami 1986. leta ni še pričakovati.

V njem se Indijci »operejo« grehov Ganges umazan in okužen

Iz vira 4200 metrov visoko v Himalaji, vije se skozi severnoindijsko nizavje, z Brahmaputro oblikuje največjo, 56.000 kvadratnih metrov obsegajočo delto na svetu, izliva pa se v Bengalski zaliv. To je Ganges, sveta reka Hindov, o kateri epska pesnitev Mahabarata govori, da njena voda romarja opere slehernega greha. In tako se v njej že dolga stoletja močijo milijoni in milijoni pobožnih Indijcev, ki vsako leto pripotujejo iz najbolj oddaljenih krajev in vasic v mesta ob njenih bregovih, posebno pa v Benares, sveto mesto ob sveti reki.

Sveta, a strašansko umazana in okužena. Zdravstvene oblasti so zaskrbljene in opozarjajo romarje, da se v Gangesu lahko naležejo vsega mogočega, saj velja za eno najbolj onesnaženih rek na Zemlji. V njej so pesticidi (kemijska sredstva za zatiranje rastlinskih škodljivcev in bolezni), odpadki iz kemijskih tovarn, organske strupene snovi in celo ostanki površno sežganih trupel iz zasilnih krematorijev.

Stopnja okuženosti je zaskrbljujoča že v Hardwarju, ki leži 350 kilometrov niže od izvira v Gangotriju, naravnost nepojmljiva pa v večjih mestih, kot so Alahbad, Patna, Kanpur, Kalkuta in Benares. Nilay Chouhury, predsednik organizma, ki mu je predsednik vlade Radživ Gandhi naročil načrt o sanaciji Gangesa, pravi, da ekološki katastrofi botrujejo v prvi vrsti organski ter industrijski odpadki; ti se razlivajo in raztresajo v reko iz stoterice mest, od katerih jih 27 ima več kot 100.000 prebivalcev. Gre najmanj za 900 milijonov litrov nesnage vsak dan. Pri Benaresu so ugotovili, da so opice zasvojene od mamila: v vodi, s katero si tešijo žejo, plavajo ostanki opija iz bližnje tovarne morfina. Večkrat pa je gladina Gangesa zažarela v plamenih, ker naftne čistilnice odvajajo ostanke petrolejskih derivatov naravnost v reko.

K njenemu onesnaževanju prispevajo, kot rečeno, tudi pesticidi (3.000 ton letno) in gnojila ter nepopolno izgorela trupla iz krematorijev, ki jih samo v Benaresu spustijo v Ganges okrog 400 na dan. V Alahbadu so nekoga dne lani izmerili stopnjo onesnaženosti Gangesa in ugotovili, da je na vsakih 100 mililitrov bilo 10.500 kolij bacilov.

Vladni načrt o ublažitvi onesnaženja skozi 2500 kilometrov, kolikor je reka Ganges dolga, predvideva v naslednjih petih letih izgradnjo številnih električnih krematorijskih peči in 27 naprav za presnovitev mestnih organskih odpadkov, iz katerih bi črpali metan in električno energijo. Izdatek naj bi znašal 180 milijonov funtov šterlingov ali okrog 400 milijard lir. Po letu 1990 naj bi stopnjo onesnaženosti Gangesa skrčili za 75 od sto.

Lepa in poslovna

LONDON — Komaj 20-letna Lynette Gordon, telovadka, je v Londonu odprla največje trgovino s športnimi artikli v Evropi. Zaslovela je zaradi svojih slik v reviji za moške. Tu reklamira kopalke za prihodnje poletje.

Miguel De Cercantes

18.

DON KIHOT

